

Vörösvári Újság

Werschwarer Zeitung

I. évf. 2. szám

1995. november

Ára: 45 Ft

A TARTALOMBÓL:

Grószné Krupp Erzsébet polgármester ünnepi beszéde október 23-án
A „Pilisvörösvárért” emlékérem kitüntetettjei – Interjú Keszleri József
alpolgármesterrel – A „kispadon”: Botzheim István – Házunk tája:
tájunk háza – Gyógyszertárnyitás Pilisvörösváron – Sürgősségi Alapel-
látási Centrum – Önkormányzati hírek – Ollózó: Egy különös cikkről
– Georg Hidas-Herbszt: Meine Kinderheit – A török hódoltság kora
(részletek a Vörösvár-monográfiából magyarul) – Vörösvári anekdoták

Jó, hogy vannak ünnepnapjaink. Ilyenkor az ember kiszakad hétköznapi léte szűk és ostoba burkából. Valahogy többnek érezzük magunkat, fontosabbnak. Körülöttünk ott lüktet a közösség, a család, barátok, rokonok, az ősök szelleme, s a történelem, a papírszagú, átmagolt leckékből ismert történelem kedélyesen a vállunkra üt – na hogy vagy, ecsém? – és mesélni kezd. Nem is, nem is halljuk azt a mesét, csak érezzük, lelkünkben, valahol mélyén, ahol a durva hangok már nem rezegtethetik meg a legtitkosabb húrokat, és ilyenkor azt sem bánjuk, hogy az ünnepi fáklyák füstje összekormozza arcunkat, s a viasz a cipőnkre csorog. Mesélj csak, taníts csak, tanítómesterünk, hisz nem sok eszménk maradt mostanára. A hazugak, amiket iskolákon keresztül sulykoltak belénk, füstté váltak, az igazak még nem lobognak igazán fényesen. Jó, hogy fáklyáink lángjai most erősíthetik őket. Kivételes a pillanat: polgár, haza, nemzet; ő és én, mi és mindannyian. Így, együtt. Most és mindörökké?

Nem. Később mindig eldobjuk a fáklyát. Bűdös és barbár. Csak nem fogunk a kompakt égő korában fáklyát gyűjtani? Nézzétek, milyen fényes, milyen modern, milyen tiszta, milyen takarékos, milyen pazar!

Miért érezzük magunkat akkor mégis szegényebbnek?

Vörösvár polgársága ünnepi fáklyás menettel tisztelgett 1956. október 23-a emlékének. A menet élén Keszleri József alpolgármester és Müller János, a Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke.

Illyés Gyula

Fáklyaláng

(részlet)

GÖRGEY: Egy szemernyi remény sincs már. Le kell tennem és leteszem a fegyvert. (...)

KOSSUTH: En pedig főbe lövöm magam – ezt fogadom, hogy elriasszam vele az Istent e szörnyűség megengedésétől. Téged pedig rászorítsalak, meggyőztelek még ebben az órában, hogy nincs vége! Arról, hogy – ha a háború, a ti háborútok matematika is – a mi harcunk nem pusztá matematika. Ezt folytatni kell már – vég-telenül!

GÖRGEY: Hasztalanul?

KOSSUTH: Ki dönti azt el?

GÖRGEY: Esztelenül?

KOSSUTH: Dugovics Titusz áldozata hasztalan volt? Temisztoklesz esztelen volt? Termopilénél esztelenek harcoltak Görögországért? Harcolnak még ma, hol-tukban is, a szellemükkel. A magyar had-sereg is harcolni fog. (...) Jurátus korom óta él fejemben egy mondat. „Önző énünk nagy legyőzője, haza!” Most érzem át: a nemzetek annál életrevalóbbak, minél több fiuk adná értük a vérért. Mintha a hősök vére a nemzetük erebe ömlene át. Ez is egy fajtája a hazaépítésnek.

GÖRGEY: Szavak! Megint. Nem is ér-tem.

KOSSUTH: Sajnálak érte. S mikor mint hadvezér hátvédet hagysz mögötted biztos pusztulásra, hogy magát a sereget meg-mentsd? Hátvédék vagyunk, ha kell, itt vesztünk, de a zöm, az úgy épp ezáltal fog győzni!

Bevallom, félek. Régebben is félttem, az állampárt idején, de mióta demokrácia van, még inkább félek. Nem vigasztal, hogy mások is. Régebben a hatalomtól féltünk, manapság főleg egymástól. És nem is legjobban azon embertársainktól, akik fegyverrel a kezükben rossz szándékkal közelednek felénk, hogy elvegyék összekuporgatott pénzünket, hogy beleüljenek szemünk-fénye autónkba, hogy kifosszák otthonunkat. Leginkább egymás gondolataitól féltünk. A megfellebbezhetetlen, egyedül üdvözítő, világmegváltó gondolatoktól; a nemzetmentő, hazavirágoztató, alternatíva nélküli gondolatoktól; az igaz magyar utas, csak mi mondunk igazat gondolatoktól. „Ős patkány terjeszt kórt miköztünk, a meg nem gondolt gondolat...” – írta e sorokat József Attila a harmincas évek ordas Európájában. Mostanában mintha ismét elszaporodtak volna a patkányok, ott szaladgálnak a lábunk alatt, de mi már le sem merünk nézni, csak meredten bámulunk a szónokokra, s iszonyodva vesszük észre orruk alatt a serkenőfélben lévő kefebajuszt. Meggondolatlan gondolatok gerjesztenek embert alázó indulatokat, feketébe öltözött fiaink szöges bakancsot húznak, és mi nem tudjuk, hol rontottuk el a dolgot, mikor fordult gyávaságunk cinkosságba, mikor fordult közönyünk nem bocsátható bűnbe, mikor fordult élni akarásunk magunkvesztésbe. A szónokoknak mindegy mennyit rontanak le értékeinkből, emberségünk-ből, nehezen megtalált önmagunkból. Ők azt harsogják, azért rombolnak, hogy építhessenek. Lerombolnak hát mindent, ami eszméik előtt meg nem hajlik; mindent, ami nem elvágólagos; mindent, ami nem sablonosítható; mindent, amit nem lehet begyúrni a csizmaszárbá. De mi tudjuk, hogy építeni csak falakat tudnak, falakat, amik elválasztanak, s örökké rabbá tesznek mindannyiunkat. Csak egy kis ablakot hagynak majd celláink falán, hogy láthassuk őket, amint hordóik tetején dicsfényben fürdenek, és hogy hozsannát kiálthassunk feléjük: „Éljenek a mi Szeretett Nagy Vezéreink, akik rávezettek minket az egyetlen igaz útra, az ősi szittya ösvényre, amely a Nagy Turul Paradicsomba vezetí ezt a sokat szenvedett, áldott magyar népet!”

Bevallom, manapság egyre jobban félek. Félek, hogy nem lesz bátorságunk a ránk uszuló ordas eszmék ellen kiáltani, félek, hogy nem lesz bátorságunk embertársainkra rászólni: ébredj fel, ember, balhitekben hiszel, gondold meg jobban: értünk gondolkodj, ne ellenünk!

Grószné Krupp Erzsébet ünnepi beszéde 1995. október 23-án

Tisztelt Ünneplő Közönség!
Pilisvörösvári Polgárok!

A mai, megemlékező ünnepségünkön olyan időkre emlékezünk, amikor a nép felkelt a parancsuralom és az idegen elnyomás ellen. Amikor a nemzet egyként akarta a változást, a demokráciát.

Hősi napjai voltak ezek a magyar történelemnek, még akkor is, ha belső segítséggel idegenek megbuktatták ezt a kezdeményezést.

Az '56-os szabadságharcban a magyar fiatalok voltak azok, akik elsőként szálltak szembe a zsarnoki önkényuralommal, és ők voltak, akik utolsóként, akár életüket áldozva próbálták megvédeni nemzetünk kivívott szabadságát.

A magyar forradalmat az árny és a hatalmas túlerő vérbe fojtotta, a kegyetlen megtorlás, a bosszú évei következtek, törvénytelen perekkel, törvénytelen ítéletekkel, tömeges kivégzésekkel.

Aztán a csend, a halálos csend időszaka következett.

Az 1956-os forradalom és Nagy Imre neve szétválaszthatatlanul, örökre egybeforrt.

Az elesett szabadságharcosok, a megtorlás áldozatai, a törvénytelen perek kivégzettjei, mind

valamennyien, ismertek és ismeretlenek közös harcban kovácsozódtak össze, egy ügyért, a magyar nemzet függetlenségéért haltak meg.

1956 és immár 1989. október 23-ának üzenete, hogy a szabadság, a demokrácia és függetlenség értékei a napi politikai érdekek fölött állnak.

Kiemelkedő történelmi pillanatokban a nemzeti összefogás követelménye képes háttérbe szorítani a megosztottságot.

Rajtunk múlik, hogy ez ne csupán a történelmi sorsfordulók idején legyen így, hanem a hétköznapi feladatainak megoldása során is.

1956-ban szerencsésen egyezett a progresszió a nemzeti érzéssel és a szabadság eszméjével. Senkit nem rekesztettek ki, mindenkit magukba foglaló eszméket hirdettek, ez '56 igazi üzenete.

Nekünk, vörösváriaknak is 1956 élő, erőt adó hagyományunk.

Csak úgy tudunk úrrá lenni a nehézségeinken, ha összefogunk, ugyanúgy, mint '56-ban, és éppolyan aktívan, kirobbanó lelkesedéssel végezzük dolgunkat, mint ahogy '56-ban mindenki megtalálta a helyét, és mindenki, anélkül, hogy fölülről utasításokat kapott volna, tette a dolgát.

Tisztelt Ünneplő közönség, tisztelegjünk mártírjaink előtt, de ne szomorúan, hanem ahogy Kosztolányi Dezső mondta: „lehajtott fejjel, de szívet föl”.

„Pilisvörösvárért” emlékérem – 1995.

1995. október 23-án nemzeti ünnepünk alkalmából Grószné Krupp Erzsébet polgármester „Pilisvörösvárért” emlékérmeket adott át három kiemelkedő munkásságú vörösvári pedagógusnak: *Albel Attilánénak, Manhertz Mátýásnénak és Zemplényi Józsefnének.*

A polgármester asszony meleg szavakkal jellemezte a kitüntetetteket, és méltatta több mint három évtizedes pedagógiai tevékenységüket. A kitüntetettek nevében Albel Attiláné mondott köszönő szavakat. A bensőséges, családi hangulatú ünnepséget megtisztelte jelenlétével *Nikolits István* országgyűlési képviselő is.

Albel Attiláné

(szül. Bruckner Magdolna)

Pilisvörösváron született, 1960 óta tanít a Vásár téri általános iskolában. Szakmai munkáját lelkiismeretesség, alaposág, az új módszerek iránti fogékonyság és kritikus igényesség jellemzi. Munkája során mindig komoly súlyt fektetett az önképzésre, a fiatalabb kollégák felkarolására, szakmai támogatására. Hivatásszeretét és szakmai hozzáértését 1983 és 1987 között igazgatóhelyettesként is bizonyította. Vezetői tevékenységét is lelkiismeretesség, lényeglátás, jóindulat jellemezte. Türelem, segítő jóindulatot sugárzó személyisége egész tanári működése során hozzájárult a tantestület jobb légkörének kialakításához. Közvetlenségét, nyitottságát nagyra becsülik kollégái. Hasonló véleménnyel vannak kisdíákjainak szülei is. Nyugodt, kedves, baráti stílusával generációkat tanított meg írni, olvasni, számolni. Gyerekek százaival szerette meg a tanulást és az iskolát.

sara, szakmai támogatására. Hivatásszeretét és szakmai hozzáértését 1983 és 1987 között igazgatóhelyettesként is bizonyította. Vezetői tevékenységét is lelkiismeretesség, lényeglátás, jóindulat jellemezte. Türelem, segítő jóindulatot sugárzó személyisége egész tanári működése során hozzájárult a tantestület jobb légkörének kialakításához. Közvetlenségét, nyitottságát nagyra becsülik kollégái. Hasonló véleménnyel vannak kisdíákjainak szülei is. Nyugodt, kedves, baráti stílusával generációkat tanított meg írni, olvasni, számolni. Gyerekek százaival szerette meg a tanulást és az iskolát.

Manhertz Mátýásné

(szül. Gábeli Zsuzsanna)

Pilisvörösváron született. 1960. november 15. óta dolgozik a pilisvörösvári óvodákban. Diplomáját a Kecskeméti Óvónőképző Intézetben szerezte 1964-ben. 1973-ban az akkor épült új óvodába került, ahol rövid idő alatt nagyon jó kollektíva kovacsolódott össze, mely az egész

megye példaképe lett. 1990-ben megpályázta a megüresedett vezetői státuszt, amit a nevelőtestület és a felügyeleti szerv is támogatott. Óvodája igen népszerű a községben, a környéken és külföldön is. Az óvodájában folyó oktató-nevelő munkát megismertette hazai és külföldi szakemberekkel is. Országos szakmai rendezvények és fórumok szervezését segítette. 1994 májusában a 8. Osztrák–Magyar Óvodai Szimpózium egyik helyszíne volt az óvodája. 1990 óta rendszeresen meghívást kap a Salzburgi Nemzetközi Pedagó-

giai Napokra. Évek óta kapcsolatot tart a Müncheni Pedagógiai Intézettel is. Részt vállalt az új nemzetiségi program előkészítésében és kidolgozásában. Két alkalommal kapott „Kiváló munkáért” kitüntetést – 1982-ben és 1989-ben.

Zemplényi Józsefné

(szül. Solnai Terézia)

Pilisvörösváron született. Budapesten, a Lengyel Gyula Közgazdasági Technikumban érettségizett. 1959 decemberében kezdett dolgozni mint képesítés nélküli óvónő. A Kecskeméti Óvónőképző Intézetben szerzett oklevelet 1962-ben. 1970-ben kinevezték az V. sz.

Napköziotthonos Óvoda vezetőjének. 1979. október elsejétől a IV. sz. Napköziotthonos Óvoda helyettes vezetője volt. Kollégáival közösen sikerült olyan légkört kialakítania, melyben gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát. A helyi tájnyelvet beszéli, az óvodásoknak megtanítandó irodalmi anyagot tájnyelvi mondóképpel, játékokkal tarkítja. 1983-ban miniszteri dícséretben részesült. 1989-ben jelentkezett a Zsámbéki Tanítóképző Főiskola intenzív továbbképző tanfolyamára. Az új módszereket, hasznosítható ötleteket igyekezett átadni kollégáinak. 1991. június 1-jei hatállyal a Grádus Óvoda megbízott vezetője lett. Sikeres pályázatát követően vezetői megbízást kapott 1996. augusztus 31-ig.

Emlékeztető

Pilisvörösvár Nagyközség Képviselő-testülete 1993. március 4-én hozott határozatot a „Pilisvörösvár Nagyközség Díszpolgára” cím és a „Pilisvörösvárért” emlékérem alapításáról és adományozásáról. A rendeletalkotással az önkormányzatnak az volt a célja, hogy a község lakosságáért példamutatóan munkálkodó személyek tevékenységét elismerje, életüket a közösség elé példaképpel állítsa, s nevüket az utókor számára is megörökítse. A rendelet szerint e két kitüntetés azoknak a magánszemélyeknek adományozható, akik

- a lakosság szolgálatában,
- a község fejlesztésében,
- az oktatás-nevelés, közművelődés és egészségügy terén,
- a község kulturális életében

kiemelkedően eredményes, önzetlen, áldozatos és maradandó munkát végeztek.

Díszpolgári címet kaptak:

1993. évben
- Marlok István apátplébános
 - Fogarasy-Fetter Mihály nyugalmazott tanár
 - Hidas György tanár (posztumusz)
 - Jáki Lajos tanár (posztumusz)
 - Berencsiváry Gyuláné tanárnő (posztumusz)

1994. évben

- Labbant Lajos esperes plébános

Pilisvörösvár emlékérmeket kapott:

1994-ben a **Pilisvörösvári Sport Club labdarúgócsapata** az NB III-ba való feljutásért.

HÍREK RÖVIDEN

Pilisvörösvár Nagyközség Önkormányzata nyilvános versenytárgyalást hirdetett a Német Nemzetiségi Képzési Központ tanterembővítésére, valamint a szennyvíztisztító telep bővítésének megvalósítására.

Október 9-én a gimnázium dísztermében *Kun János* tartott előadást Szeretettművészet címmel a Pilisi-medence pedagógusainak és egészségügyi dolgozóinak. Az előadó egy tantárgyi kísérlet tapasztalatainak tükrében beszélt az érzelmi szexuális nevelés lehetőségeiről.

Október 27-én a Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskola hangversenysorozatának keretében került sor *Takadó Imai* ütőművész hangversenyére. Az ütőhangszerek pergő vidámsága hamar átragadt a nézőkre is. Főleg a gyerekek élvezték a vidám hangulatú koncertet, hiszen felmehtek a színpadra, és maguk is kipróbálhatták az érdekesebbnél érdekesebb hangszereket. A közös zenélés sokáig emlékezetes marad nemcsak a gyerekek, hanem a szülők számára is. A hangversenysorozat következő előadása az *Ozón Fúvósötös* koncertje lesz november 24-én.

Vörösvári Újság

KÉRÉSEK, INFORMÁCIÓK

Továbbra is várjuk Kedves Olvasóink írásait, leveleit, észrevételeit a község ügyeivel és az újsággal kapcsolatban. Kérjük, hogy írásaikat lapzártáig adják le. Lapzártá minden hónap utolsó hetében van.

Az újságban megjelenő írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség és a szerkesztőbizottság véleményét. Név nélküli és a személyiségi jogokat sértő írásokat nem teszünk közzé.

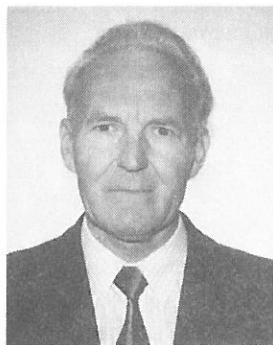
Újságunk minden hónap harmadik hetében jelenik meg. A decemberi szám megvásárolható a következő helyeken:

- Polgármesteri Hivatal
- Német Nenz. Gimnázium
- Hírlapárusok
- Könyvesbolt
- Községi Könyvtár
- Gyógyszertár
- Vizöntő Gyógyszertár
- Margit Minimarket
- Pataki Élelmiszerbolt
- AmigoSoft
- Liget ABC
- Baba-Bungi
- Havas Kiskereskedés
- Fogarasy Élelmiszerbolt

1996-ra előfizethetik lapunkat azon Kedves Olvasóink, akik átutalási postautalványon befizetik az 540,- Ft-os éves előfizetési díjat.

Számlaszámunk: 781-390109-0691-05.

Interjú Keszleri József alpolgármesterrel

– Ön – ha szabad ezt mondani – a vörösvári politikai élet „nagy öregje”. Mióta vesz részt a közélet küzdelmeiben?

– A politikával és a közélettel akkor kerültem közelebbi kapcsolatba, amikor tagja lettem az egykori MSZMP-nek. Valódi közéleti tevékenységem 1982 májusában kezdődött, amikor megválasztottak tanácselnöknek. Hadd tegyem hozzá, hogy az országban ekkor volt az első kettős jelölés, a demokrácia korai megnyilvánulásaként.

– Megválaszthatlak-e így valakit az MSZMP akarata ellenére?

– Nagyon nehezen. Én alig-alig tudok olyan tanácselnökről, aki ne lett volna párttag, sőt választási ellenfeleik is szinte kivétel nélkül párttagok voltak.

– Mennyire volt demokratikus a Tanács-testület működése?

– Abban az időben, amikor én tanácselnök lettem, már oldódni kezdett a diktatúra me-revsége, és ez helyi szinten is érződött. Jóval nyíltabban, őszintébben mondhatták el a tanácsstagok is a véleményüket, közülük sokan kemény bírálatokat is megfogalmaztak már. Igaz, elsősorban a párttagok bíráltak, hisz mögöttük ott állt a párt mint politikai erő. (A tanács-testület 51 tagot számlált, sok közülük párttag volt.) Nekem nagyon pozitív véleményem van az akkori tanácsstagokról. Sok intelligens, jól felkészült ember volt közöttük, az egyszerű kétkezi munkásoktól kezdve az értelmiség majd minden rétegéig.

– Ki hozta a döntéseket, a Tanács-testület vagy a Végrehajtó Bizottság?

– A Végrehajtó Bizottság – ahogy a nevében is benne van – a Tanács végrehajtó szerve volt. A fontos ügyeket a Tanács-testület tárgyalta meg, az itt hozott határozatokat a VB hajtotta végre. Kevésbé fontos ügyekben a VB is dönthetett.

– Milyen jogköre volt akkoriban egy tanácselnöknek?

– A tanácselnök lehetőségei, döntési jogköre jóval kisebb volt, mint ma egy polgármesternek. Leginkább azért, mert fölötte a mindenkori illetékes pártbizottság állt. Ez nagyon megnehezítette a döntéseket, de még azok előkészítését is, mert mindent egyeztetni kellett a pártbizottsággal.

– Ma sokan gondolják úgy, hogy minden, ami 1990, az első szabad választások előtt történt és létezett ebben az országban, az rossz volt. Ön hogy látja ezt?

– Ezt a kérdést többször is feltették már nekem – és gondolom, másoknak is, akik az úgynevezett „átkos” rendszerben valamilyen tisztséget betöltöttek. Határozottan mondom, hogy nem volt minden rossz. Ezeknek az évtizedeknek is voltak jelentős eredményei a község fejlődését illetően. Az alatt a nyolc év alatt, amíg én voltam a tanácselnök, sok olyan beruházás történt, ami alapjává válhatott a későbbi fejlődésnek. Megépült az orvosi rendelő, a művelődési ház, bővült a Templom téri iskola nyolc tanteremmel, elkészült a szennyvíztisztító telep, és elkezdődött a gázhálózat kiépítése is.

– Hivatali idejének utolsó időszakában – amikor már „új idők, új szelek” fújdogáltak – igen kemény bírálatok érték. Az MDF helyi szervezetének akkori elnöke a helyi újságban önt „a kommunista párt-irányítás jól szolgáló tartópilléré”-nek nevezte. Hogyan lehetett ezt a „békát” lenyelni?

– Igen nehezen. Jól emlékszem arra a tanácsülésre is 1989 decemberében, ahol Botzheim István – akivel egyébként az elmúlt választási ciklus során, polgármestersége idején különösebb konfliktusom nem volt – valamely témában felszólalva arra kérte a tanácsstagokat: a döntés során vegyék figyelembe, hogy kommunista vezetőjük van. Erre felállt az egyik tanácsstag, és azt mondta: „Lehet, hogy kommunista, de becsületes ember!” Engem nagyon bántott, hogy sokan elmarasztaló ítéletet alkottak rólam (nem ritkán pusztán azért, mert párttag voltam), és 1990-ben a helyhatósági választások előtt sok mindent megtettek annak érdekében, hogy ne lehessen helyi képviselő.

– Ön mégiscsak bejutott az első szabadon választott önkormányzati képviselő-testületbe, sőt azóta az újabb ciklusban is mandátumot szerzett. Változatlanul élvezti tehát a polgárok bizalmát. Mi ennek a titka?

– A falu polgárai tapasztalhatták azt, hogy soha sem szolgáltam egyéni érdekeket, és amikor csak módomban állt tenni valamit a faluért, akkor igyekeztem legjobb tudásom szerint cselekedni. Nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy az úgynevezett hatalmammal, ami nagyon korlátozott volt, szándékosan soha nem éltem vissza, és szándékosan soha senkinek nem tettem rosszat. Azt hiszem, az elmúlt öt év alatt sikerült meggyőzőm azokat is, akik korábban bennem az egypártrendszer hű kiszolgálóját látták, hogy nem vagyok egyenlő az ördöggel, és csak a közösség érdekei vezérlelek.

– Alpolgármesterként mi a feladata, hogyan tudja segíteni a polgármester munkáját?

– Én személy szerint jó néhány évnyi tapasztalat birtokában mindenekelőtt a tanácsaimmal tudom segíteni a polgármestert. Részt veszek a napi munkában, a testület munkájában és a döntések előkészítésében. Két olyan terület van, amely kifejezetten az én feladatom: a polgári védelem és a honvédelem he-

lyi szervezése. Szeretném remélni, hogy élesben nem lesz szükség erre a tevékenységre.

– Milyen fontos feladatok állnak a képviselő-testület előtt?

– Egy nagyon komoly és nehéz feladat vár ránk: a lakástörvényből adódóan a helyi lakásrendelet megalkotása. Konkrétan az önkormányzati lakások bérbeadásáról, illetve azok elidegenítéséről van szó. Azon igyekszünk, hogy ez a rendelet tisztességesen, jól és mielőbb elkészüljön, hiszen ezt már az előző önkormányzatnak meg kellett volna alkotnia. További fontos feladat a község csatornázásának folytatása, és ennek elkészültével az úthálózat kiépítése.

– Mi a véleménye a képviselő-testület munkájáról?

– A '94-es választások után a testületen belül megszűnt egy pártnak a dominanciája, sokkal heterogénebb lett a képviselő-testület összetétele. Akkor azt hittük, hogy ez megkönnyíti a döntések meghozatalát, most viszont gyakran úgy tűnik, hogy inkább megnehezíti. Nagyon remélem, hogy ez azért van, mert a képviselők a lelkiismeretük alapján döntenek, és semmiképpen sem attól függően, hogy melyik pártnak a tagjai.

– Miként értékeli a bizottságok tevékenységét?

– Magamban úgy szoktam megfogalmazni, hogy a bizottságok úgy működnek, mintha sok kis VB lenne egymás mellett. Ha egy bizottság letesz a képviselő-testület asztalára egy határozati javaslatot, az szinte már el van döntve. Nehéz azt már a képviselő-testületnek megkontrázni.

– Hogyan látja az ország helyzetét?

– Én mindig optimista voltam, és most is azt mondom, hogy következetes politikával ki lehet jutni abból a kátyúból, amibe kerülünk. Az is igaz, hogy nemigen számíthatunk mások segítségére, a Nyugat segítségére is csak nagyon korlátozott mértékben. Nincs más megoldás, mint alkalmazni a régi magyar közmondást: „Segíts magadon, az isten is megsegít.”

– Hogyan foglalná össze politikai hitvallását?

– Nem vagyok politikus, tenni akaró embernek tartom magam, bizonyos diplomáciai érzékkel felruházva, aki a kompromisszumokat, a meg egyezés lehetőségeit keresve igyekszik megtalálni azt a közös nevezőt, ahol a legtöbb ember érdekeiért cselekedhet.

– Indul-e a következő helyhatósági választáson?

– Ha egészséges leszek, és továbbra is bírom a község polgárainak bizalmát, akkor igen.

F. A.

Keszleri József

1932. október 10-én született Budapesten. Gyermekezeit, ifjúságát Pilisszentivánon töltötte. Gimnáziumi tanulmányait Esztergomban, majd Budapesten végezte. Munkahelyei: Ganz Villamossági Művek, OTP Pilisvörösvári Fiókja, OTP Pest Megyei Igazgatósága, 1982-1990-ig Vörösvár tanácselnöke. 1990-ben korengedménnyel nyugdíjba megy. 1990-ben helyi képviselőnek választják. Felesége szintén nyugdíjas. Öt gyermekük van.

Képzeld el, hogy nincs mennyország, s hogy a pokol is – fertelmes bugyraival és veres ördögeivel – naiv mese csupán. Ami van: csak a kétségbeesett mindennapok. A mindennapok, amik megfojtják benned a reményt, s a hitet abban, hogy egyszer még boldog lehetsz, hiszen végtére is: embernek születted.

Képzeld el, hogy veled is megtörténhet az, ami eddig mindig csak másokkal és máshol.

Képzeld el, hogy a környező hegyekről nap mint nap aknatüzet zúdítanak rád, az Őr-hegyen géppuska kelepel, s a Saszikla körül húzódo világháborús lövészárkokat újraassák izmos zsoldosok.

Képzeld el a lángokat, a romokat, a vért, a jajgatást, a lelkekre ereszkedő hamut, s azt ahogy a falu felett gomolygó sűrű, fekete füst lassan oszlani kezd, s te rémülten veszed észre a táj fölül iszonyú mementóként magasodó Koporsó-hegyet.

Képzeld el, ahogy Nagykovácsi felől kivénhedt MIG-ek dübörögnek a magasban feléd, amint fedetlen fővel, védtelenül

Képzeld el...

(a balkáni háború döbbenetében)

s ártatlanul álls a sorban a Kontra-bolt előtt, ahol még lehet kapni kenyeret, s ami valami csoda folytán épen maradt a bombázások után, míg szemben a kultúrház két otromba pléhkéménye már régen a földre rogyott, s a kiegészítő ablakok vakon nézik a pusztulást.

Képzeld el, ahogy hazafelé rohansz a maroknyi feketekenyerrel, állati rémülettel, bombatölcsérek és szögesdrótok közt cikázva. A Fő úton csak néhány pakisztáni kéksisakos lapul páncélozott járművek mögött. Alig érzed, amint a golyó eltalál. Az Ásvány-lakóépület felől jöhetett a lövés. Átkozottul jól lő az a fickó. Már sokan bevégezték itt.

Képzeld el, ahogy fekszel háttal a földnek, s szétronsolt térdedből lassan kúszik fel tompa agyadba a fájdalom.

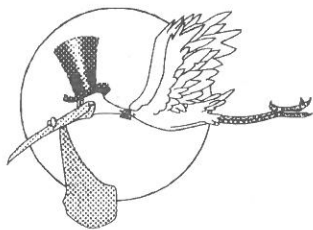
A pakisztániak persze moccanni sem mernek, meg kell várni, amíg besötétedik. Szerencsére közvilágítás, áram már félede nincs, s így megeshet, hogy azelőtt szednek össze, mielőtt elvéreznél. Igaz, víz sincs, hogy sebedet kimossák. De majd csak megleszel valahogy; valódi sebeidet, melyek lelked mélyén véreznek, úgysem moshatja ki se víz, se alkohol.

Képzeld el, hogy volt házad, hazád, hű feleséged, tipegő gyermeked, jó barátod és kedves szomszédod. Most csak halottaid vannak, s ellenségeid. Mint oldott kéve, hull szét körülötted a világ. Szüleid sírját is gránát szaggatta szét.

Képzeld el, hogy Európában élsz, a huszadik század utolsó évtizedében, amikor fehér inges, fekete limuzinos politikusok vitatkoznak a békéről kaviáros, francia pezsgős, légkondicionált konferencián.

1962 éve immár, hogy Pilátus megmosta kezét...

F. A.

Megérkeztek

Horváth Márton – szept. 19.
Sztójka István és Sárközi Andrea fia
Szondi u. 118.

Riczy Richárd – szept. 27.
Riczy Zoltán és Szodorai Beáta fia
Iskola u. 55.

Szilágyi Dániel – szept. 27.
Patjca Sándor és Szilágyi Andrea fia
Klapka u. 4. D épület II/3.

Bali Erika – szept. 28.
Kovács Zoltán és Bali Emília leánya
Alkotmány u. 3.

Bányai Dominik – szept. 28.
Bányai Péter és Hidegkuti Szilvia fia
Kápolna u. 103.

Viola Balázs – okt. 1.
Viola József és Kakatics Teréz fia
Honvéd u. 9.

Engert Zoltán – okt. 2.
Engert Zoltán és Szabó Borbála fia
Báthory u. 3.

Stób Zsuzsanna – okt. 2.
Stób Zsolt és Bódi Rozália leánya
Piliscsabai u. 26.

Oláh Nikolett – okt. 10.
Oláh József és Novotny Mónika leánya
Vájár u. 11/a

Lajtavári Zsolt – okt. 16.
Lajtavári Zsolt és Nagy György Erzsébet fia
Bocskay u. 107.

Szakács Dóra – okt. 16.
Szakács Attila és Peller Hedvig leánya
Akácfa u. 12.

Tóth Zsófia – okt. 16.
Tóth Zoltán és Rodi Ildikó leánya
Piliscsabai u. 19.

Kurilla Gábor – okt. 19.
Kurilla Gábor és Szauder Ágota fia
Szondi u. 61.

Ieltávoztak

Samu Imre – szept. 28.
Vadász Mária férje. Budai Nagy Antal u. 4.

Hiebler Margit – okt. 4.
Várfalvi (Weber) János özvegye. Pozsonyi u. 29.

Breier Károly – okt. 5.
Ludvig Mária férje. Dózsa György út 32.

Halbauer Anna – okt. 7.
Manhertz János özvegye. Fő út 95.

Bergendy Valéria – okt. 13.
Szőke Ferenc özvegye. Hunyadi u. 32.

Ceglédi Zoltán – okt. 20.
Ulczinger Margit férje. Görgey u. 8.

Grábler Valéria – okt. 20.
Ziegler István özvegye. Tüzoltó u. 3.

Botzheim Márton – okt. 22.
Mirk Anna férje. Fő út 116.

Környezetvédelem

Gyermekeinktől lopjuk el a jövőt!

Igen, meglopjuk őket, mert egy elszennyezett, károsodott környezetet kapnak majd örökségül, amivel már nem lehet mit kezdeni, amiben már nem lesz tere az életnek.

Az emberiség a tudománnyal túlnőtte önmagát, hiszen a növényvédő szerek, vegyszerek, a felhalmozódott szemét, a szennyezett vizek és a levegő elpusztítják az életet, a még létező természeti faunát. Míg a növényen lévő élősködő bogárka már kifejlesztette ölszereinkre ellenálló képességét, addig az emberek ezrei pusztulnak el mindenféle káros nyávalyokban. Nem vesszük észre a veszélyt, amely állandóan körbevesz bennünket. A műanyagvilág szép és nagy korszakát éljük. A bennünket szolgáló precíz csomagolóanyagok, flakonok, zacskók ellenségeinkké válnak, ha a szél széthordja azokat szemétdombjainkról erdőkre, mezőkre.

Mikor ébredünk már fel, hogy nem bírja tovább a környezet az ellene folyó pusztítást? Ez így tovább nem mehet! Minél előbb biztos megoldást kell találni! Örökségül ezt kaphatják gyermekeink, mért ez a mi nagy alkotásunk: a környezet pusztítása. Az azonban rejtély, hogy mit kezdenek majd ők a szemétdombokkal, a fertőzött levegővel és vizekkel.

Környezetvédő Egyesület

A KISPADON:

Botzheim István

– „Kispadon” című sorozatunkban olyan vörösvári polgárokat szolgáltunk meg, akik korábban a falu életében fontos szerepet játszottak, és mostanra – focinyelven szólva – „kispadra kerültek”. Hogyan lehet emberileg megélni azt, ha valakit „kispadra küldenek”?

– A választások előtt többször megfordult a fejemben, mi lesz akkor, ha nem választanak meg. Könnyebb volt elképzelni, és nehezebb megélni. Polgármesterként nagyon intenzív életet éltem, rengeteg információ voltam a birtokában, és számtalan lehetőségem volt arra, hogy a közösségért tegyek. Kikérülve a polgármesteri székből, a község sorsáért és mindazon programokért való aggodás, amelyek elindításában részem volt, s amelyek további alakulásába már nem tudtam beleszólni, nehéz lelki próbatételt jelentett a számomra. Kelltt hozzá fél év, hogy túllegyek rajta, az egzisztenciális gondokról nem is beszélek.

– A kispadon ülőknek persze megvan a lehetőségük arra, hogy visszakerüljenek a játéktérre. Felállna-e a kispadról, ha ismét a pályára szólítanák?

– Ehhez arra lenne szükség, hogy valóban hiteles emberek hívjanak, olyanok, akikről világosan lehet tudni, hogy hol állnak, milyen eszméket, nézeteket képviselnek, nemcsak szavakban, hanem tettekben is.

– Most hogyan él, mivel foglalkozik?

– Visszatértem ahhoz a mesterséghez, amivel a pályámat kezdtem, tervezőmérnökként dolgozom. Vörösváron eddig is már számtalan olyan épület van, amely az én terveim alapján készült, két templom, több közintézmény és lakóépületek sora, amiket nagy szeretettel terveztem.

– A Pilisvörösvár Ma című újság első számában az MDF jelképeként egy nyitott tenyeret képzelt el. Továbbra is nyitott-e ez a tenyér, és ha igen, akkor miért szakított az MDF-fel?

– Igen, továbbra is nyitott, az eszméim sem változtak, és változatlanul tagja vagyok az MDF-nek. A helyi szervezetet azonban el kellett hagynom. Nyílt titok, hogy mindez egyetlen ember miatt történt, akivel én nem tudtam együtt dolgozni. Ennek nem személyes, hanem elvi okai voltak. Nem értettem egyet azzal ugyanis, hogy egy intézményvezető aktívan politikáljon. Szerintem ez az intézmény kárára történik, vagy előbb-utóbb politikai köpönyegforgatáshoz vezet. Jelenleg a solymári alapszervezetnek vagyok a tagja.

– Hogyan értékeli az MDF mai szerepét?

– Ideológiai alapon nem tudom elképzelni, hogy egy párt tömegpárttá, néppárttá váljon.

Egy ilyen pártnak gyűjtőpártnak kell lennie, amely ötvözi a nemzeti-liberális tradíciókat a kereszténydemokrácia eszmeiségével. Az MDF ilyen párt, és ezért továbbra is megvan az esélye arra, hogy vezető párttá váljon.

– Hogyan látja az ország mai helyzetét?

– Nagyon bánt az a rosszkedv, ami ma az országot jellemzi. A napi gondok váltak meghatározóvá, nagyon kevés ember tudja élvezni azt a szabadságot, amit a rendszerváltással ez az ország megszerzett magának. Alig maradt valami abból a felszabadult érzésből, ami annak idején a legtöbb embert eltöltötte, amikor a félelmet, a logikátlan-ságot és a butaságot felváltotta egy emberi léptékű rendszer. Biztos vagyok benne, hogy a gazdaság előbb-utóbb ki fog lábálni a bajokból, az más kérdés, hogy a politika mai csinálói felismerik-e azokat a szükségszerű lépéseket, amelyeket a világban máshol már megtettek.

– Sokak szerint azért vesztette el a választásokat, mert nem találja meg mindig a megfelelő hangnemet az emberekkel, és ezért például sok szakember hagyta ott a hivatalt, amíg ön irányította azt.

– Én nem hártom el ezt a kritikát, biztosan van a természetemben valami, ami szókimondással és bizonyos fokú türelmetlenséggel párosulva ezt eredményezi. A munkám során mindig fontosnak tartottam az igényes-séget, és ezt minden körülmények között másoktól is megköveteltem. Ezért kellett megválni néhány munkatársamtól, így a falu első jegyzőjétől is.

– És a többiek menesztésének mi volt az oka?

– A második jegyzővel személyiségi problémák voltak, rövid időn belül egyértelművé vált, hogy meg kell válnunk tőle. A harmadik jegyző képzettségével sem volt gond, a problémát nála az jelentette, hogy politikailag elkötelezte magát, és ez szakmai hibához vezetett. Hogy ezek a személyi döntések, amelyekben én mindig felvállaltam a konfliktusokat, mennyire szolgálták a falu érdekeit, azt nem nekem kell megítélnem. Én ismerek a környéken nem egy olyan tisztviselőt, vezető állásban, akiket nem „bántanak”, annak ellenére, hogy szerintem alkalmatlanok az általuk betöltött pozícióra.

– Más bírálatok úgy hangzanak, hogy különösen hivatali idejének utolsó idejében eléggé türelmetlenül próbálta az akaratát rákényszeríteni a képviselő-testületre.

– Minden bírálatot el kell fogadnom, és el kell rajta gondolkodnom. Én azonban más-ként világitánám meg ezt a kérdést. Már utaltam az MDF-en belüli konfliktusomra, amely során világotossá tettem, hogy bizonyos emberekkel nem vagyok hajlandó együttműködni. Ez természetesen azt is jelentette, hogy a testületen belül megszűnt az a támogatottságom, amit korábban élveztem. Ezért az egyes ügyekben erőteljesebben kellett védenem az elképzeléseimet, mint korábban. Kívülről ez tűnhetett erőszakosságnak.

– Ha visszagondol polgármesterségének négy évére, mire a legbüszkébb?

– Nem azt tartom a legnagyobb eredménynek, hogy anyagi javakban, közművekben, épületekben sikerült gyarapítanunk ezt a községet, hanem azt, hogy öntudatra ébredtek a vörösvári polgárok, ma már fontosnak tartják részvételüket a közéletben, és büsz-

kén vállalják a hagyományait; kiépítettünk egy demokratikus intézményrendszert, kialakítottunk egy egyesített képviselő-testületi programot, amit az ellenzék is megszavazott, és létrehoztuk a Pilisi-medence önkormányzatainak szövetségét, amelyben egyre jobban körvonalazódik regionális vezető szerepünk.

– Mi az, amit másképp csinálna?

– Szigorúbb lennék önmagamhoz is, és másokhoz is. Kevesebb embernek hinnék, a minimális „józan bizalmatlanságot” fenntartanám. Nagyobb hangsúlyt fektetnék ugyanakkor a politikai együttműködésre. Ennek érdekében létrehoznék egy olyan formációt (nevezzük előljárásságnak), ahol a különböző politikai erőkkel folyamatosan kapcsolat lehetne tartani. A viták oka a testületben ugyanis legtöbbször információhiány vagy sérült információ volt. Mire ezeket kibeszéltük, rengeteg idő kárba veszett. Ez az előljárárság hatente ülésezne, így sokkal több információt tudnánk kicserélni egymás közt, mint a havonkénti önkormányzati üléseken. A médiumok ügyét pedig úgy rendezném el, hogy minden politikai erő és helyi egyesület szerepet kaphasson azok ellenőrzésében.

– Ön szerint melyek a legégetőbb problémák ma Vörösváron?

– Legelőször is a stabil vagyongazdálkodás. Nem sok vagyona maradt ugyanis Vörösvárnak. Erre a kevés vagyona nagyon kell vigyáznunk. Ezzel kapcsolatban létezik egy még általunk kidolgozott koncepció, amely vagyongyarapítást irányoz elő, azzal a módszerrel, hogy minden bevétel, ami vagyoneledésből származik, szigorúan csak újabb vagyon szerzésére használható fel. Ha az önkormányzat elad például egy telket, a befolyt összeget nem használhatja fel dologi kiadásokra vagy bérekre, hanem abból csak újabb vagyontárgyat vagy telket vehet, így biztosítva a falu vagyónának megőrzését. Nagyon fontosnak tartanám a község egységes oktatási koncepciójának a kidolgozását is. Ennek a hiánya bizonytalanságot szül. Ezt a bizonytalanságot leginkább a szakmunkás-képző szenvedte meg, ami kis híján megyei irányítás alá került. Nagy hiba lett volna. Ha mi nem tekintjük az oktatást a község számára nagyon fontos, előre vivő dolognak, és nem oldjuk meg megnyugtatóan oktatási intézményeink finanszírozását, akkor mindig eszébe juthat valakinek az, hogy szabaduljunk meg ettől vagy attól az intézménytől, mert azok látszólag kevésbé fontosak a falu számára.

– Hogyan vélekedik a mostani önkormányzat munkájáról?

– Fontosnak tartanám, hogy ennek a jelenlegi önkormányzatnak is legyen „arca”. Ebbe beletartozik az, hogy pontosan lehessen tudni, mit támogat az MDF-frakció, mit ellenez a KDNP-frakció (és így tovább), hol vannak az összekapcsolódások, hol vannak a töréspontok. Egy ilyen „arctalan” képviselő-testületet könnyen tévútra vihet egy tisztviselői kar, amely nem politikai alapon tevékenykedik, és könnyen befolyásolhatnak különböző érdekcsoportok. Nem azt mondom, hogy nagy politikai csatározások kellenének, de az önkormányzatba bekerült pártok nem olvadhatnak fel egy „hazafias néppártban”. Azt kipróbáltuk már, mit jelent.

F. A.

Házunk tája:

TÁJUNK HÁZA

„Pilisvörösvár történelmi múltját, népének kulturális gazdagságát alig néhány emlék idézi elénk. Kevés, ami túlélte a századokat. Néhány, már-már romos ház, piciny kápolna, csorba edény, kifordult ünneplőruha, fargott-festett láda mutatja a hajdani szépségeket. Minden emlék, ami megmaradt, ezerszer értékes.”

Az idézet a község fennállásának 300. évfordulóján megjelent jubileumi kiadványból származik. A rövid cikket néhány fotó illusztrálta, melyek az ünnepi alkalomra megnyitott helytörténeti kiállítás anyagából adtak ízelítőt. Hogy ez a kiállítás egyáltalán létrejött, abban oroszlánrészt vállalt *Gromon Andrásné*, vagy ahogyan sokan ismerik: Mici néni.

A jubileumi hangulatot azonban csakhamar felváltották az átlagos hétköznapi átlagnál sűrűbb gondjai, s a kiállítási tárgyak csendben porosodtak, dohosodtak eleve ideiglenesnek szánt szállásukon: a Községi Könyvtár épületében (az egykori Ifjúsági Házban – a szerk.). Mici néni időnként magányos küzdelme, hogy gyűjteményének végleges és méltó otthont találjon, szinte már szelmalomharcnak tűnt. Nem mintha a község, az önkormányzat közömbös lett volna a téma iránt. Néhány lelkes ember önzetlenül segítette az időközben „tájház-kérdéssé” nőtt ügyet, magánemberként tevőlegesen támogatva, közéleti pozícióban pártoló módon képviselve azt. Az önkormányzatnak azonban más szempontokat is mérlegelnie kellett, mint a jószándék és a nemes cél. E szempontok egy gyűjtőnévvel illethetők: pénz.

Ez az oly sok jó tervet megghiúsító gazdasági rém most mégsem tudott felülkerekedni a visszavonulást nem ismerő egyéni és intézményesült közösségi akaraton. Német pénzadományokból, önkormányzati finanszírozással, vállalkozói felajánlásokból, társadalmi munkával megépült a Tájház.

Volt átadási ünnepség, volt nagykövet, volt polgármester – sokan voltak –, és volt öröm.

Ennek már két éve, s azóta csend van a „táj háza” körül. Eleinte kis tábla jelezte: nyitva tartás ekkor és ekkor, ettől-eddig. A kiírás feleslegessé vált, mert az esetenkénti hivatalos és félhivatalos programok kivételével egy lélek sem tette be a lábát a házba, melyet a község nagy többsége annyira akart. Mintha csak az lett volna a cél, legyen (nekünk is) tájházunk, s nem pedig az, működjön, éljen is. Pedig ez nem csak egy régi holmik tárolására szolgáló épület, hanem múzeum, melyet illenék valódi értékén kezelni. Ez pedig nem pusztán anyagi kérdés (bár az sem elhanyagolható), hanem

elsősorban az itt élő emberek hozzáállásának, érdeklődésének vagy éppen közömbösségének a függvénye. Különösen vonatkozatható ez azokra az őslakosokra, akik itt születtek, s már nagy- és dédszüleik is Vörösvárt mondhatták szülőfalujuknak.

Ha ritka vendég érkezik házukba, természetesen, hogy először bemutatjuk otthonunkat: így élünk, itt lakunk. Aztán jön a „program”, és irány a főváros: Parlament, Állatkert, Vidám Park, Halászbástya stb... Ez rendben is volna, de nem felejtettünk el valamit? Jelen életünk, mostani otthonunk bemutatása után nem lenne-e mégis szép elvinni vendégünket a tájházba, s megmutatni: így éltek ősünk, s innen „jöttünk” mi magunk is.

Túl azon, hogy ez minden vörösvári sváb ember számára belülről jövő elkötelezettséget kéne, hogy jelentsen, igazi, őszinte gesztus is, a vendég megbecsülését jelenti. Múltunk emlékeinek tárháza nem sok privát látogatót fogadott itthoni, pláne messziről érkezett vendégként.

Végül: Tájunk van. Házunk is van. Táj-házunk mégis elhagyatott és csendes. Nagyon csendes.

Mici néni nem panaszkodik. Nem az az ember, aki belenyugszik a dolgok megváltoztathatalanságába, de már nem is türelmetlen. Tudja, a tájház ügye végül is győztes ügy, alapjában véve igazi sikersztori. Csak még egy kis ráhatással kell lenni a dolgok menetére az érdekelt felek részéről, és minden rendben lesz.

Halkan, de a tőle megszokott élénk hanglejtéssel mesél: 1976-ban kezdett el gyűjteni. Sok minden összejött, ő nem válogatott: ruhásszekrény, csikókályha, régi biblia..., örült mindennek, amit kapott, amit adtak.

Amikor reális közelségbe került a tájház létrehozása, több jó lehetőség is adódott volna, ami a helyiségek számát, nagyságát illeti, de nem sikerült megszerezni őket. Utólag mégsem bánja, hogy a jelenlegi épületbe került a gyűjtemény, mert mégis így a legjobb. A könyvtárban két évig volt az egész, szinte egy halomban. Most legalább szét lehet válogatni témák szerint, és be lehet mutatni, hogyan éltek a régiek...

Mostanában kevés régi darabot kap, s nem is mindig kapcsolódik igazán Vörösvárhoz... Az udvar is kissé elhanyagolt benyomást kelt. A Község gondnokság néha kaszálja a fűvet, sokszor előfordult már, hogy maga végezte ezt a férfias munkát. Jó lenne egy fűnyíró gép, az könnyebbséget jelentene... Segítenek is az emberek. A Lieber Attila például, a Peller Pista és a Mátrai Üveges... Mici néni nagyon hálás minden segítségért, anyagi és erkölcsi támogatásért.

A ház egyébként az első időkben csak bérlemény volt, amire pályázat útján szereztek pénzt. Aztán az önkormányzat végül megvette az ingatlant, és a németországi támogatásból sikerült a mai állapotba hozni. A ház most a Hagyományörző Egyesület tulajdona, de működtetésére és fenntartására (világítás, fűtés, kisebb beruházások) a Német Szövetségtől kapnak támogatást. A rendezvényeknek nincs bevételük, anyagi értelemben csak ráfizetést hoznak... A ház gyűjteményének szakszerű megóvására, kezelésére, az épület és az udvar karbantartására nincs pénz. Az egyesület, amit önerőből el tud végezni, azt elvégzi... Így hozták rendbe a hátsó mellék-helyiségeket, az istállót, a pincét... Látogatók is jönnek: a Napos Oldaltól, az iskolából, néha külföldiek is... Bárki eljöhet...

A Tájház helye: Pilisvörösvár, Kápolna u. 10.

ifj. Mravinác Péter

Szobabelső a Tájházban

GYÓGYSZERTÁRNYITÁS PILISVÖRÖSVÁRON

Újabb egészségügyi létesítménnyel gazdagodott községünk. Október 20-án ünnepélyes keretek közt megnyitották a Vízöntő Gyógyszertárt (Fő út 69/a). Régóta várt esemény volt ez, hiszen mindenki tapasztalhatta, hogy milyen hosszú sorok kígyóztak időnként eddigi egyetlen gyógyszertárunk pénztárai előtt. A magas színvonalú, hivatásszeretet vezérelte szakmai munka és az udvarias kiszolgálás sem tudta kárpótolni a sorban állás során elvesztegetett perceket, arról nem is beszélve, hogy a falu másik végén lakó idős embereknek milyen sokat kellett gyalogniuk azért, hogy receptjeiket beválthassák. Az új gyógyszertár megnyitásával joggal remélhetjük, hogy kevesebb fáradtsággal juthatunk majd hozzá gyógyszerünkhez, és hogy a két gyógyszertár együttes működése mindnyájunk megelégedésére szolgál majd.

Természetesen ez az új gyógyszertár csak a tulajdonformájában különbözik a meglévőtől, ellátási köre, szolgáltatásai és a gyógyszerárak azonosak.

A Vízöntő Gyógyszertár ünnepélyes megnyitóján megjelentek a községben dolgozó orvosok, gyógyszerészek, egészségügyi dolgozók és a képviselő-testület tagjai is. Megnyitó beszédet tartott *dr. Bódis Lászlóné* megyei tisztifőgyógyász, aki méltatta *Magyarné dr. Pintér Gabriellának*, a gyógyszertár vezetőjének és tulajdonosának szakmai erényeit, és kiemelte azt a legfontosabb tulajdonságát, amely minden hivatását szerető gyógyszerészt jellemez: segítőkészségét. A megnyitó beszédet követően *Boros Zoltán* plébános felszentelte a gyönyörűen berendezett új patikát.

Magyarné dr. Pintér Gabriellát a pezsgőbontás után kérdeztem a patikanyitás előzményeiről:

– **Honnan jött a „Vízöntő” ötlete?**

– Négy éven keresztül magángyógyszertárak engedélyezésével, szakhatósági szemléjével foglalkoztam, tudtam, hogy Vörösváron lehetőség van még egy patika létesítésére, de nem akartam versenyre kelni a községi gyógyszertárral, mivel jómagam is ott dolgoztam 1984-ig. Amikor azonban megtudtam, hogy nem helybeliek is szeretnék patikát nyitni a faluban, nem késlekedtem tovább.

– **Mi kell ahhoz, hogy valaki gyógyszerész legyen?**

– Elhivatottság. Én akkor érzem jól magam, ha látom azt, hogy hasznos, amit teszek, ha segíteni tudok a beteg embereken. Az elkövetkezendő négy év nagyon nehéz lesz nekem anyagilag. De nagyon boldogan fogok dolgozni.

– **Meddig képesek még az emberek követni a gyógyszerárak növekedését?**

– Nem hiszem, hogy sokáig. Mi, gyógyszerészek az áremeléseket soha nem támogattuk, sajnos a dolgok most így állnak.

– **Köztudott, hogy Magyarországon túl sok gyógyszert vásárolnak. Hogyan lehetne mérsékelni a gyógyszerfogyasztást?**

– Egészségesebb életmóddal, ehhez azonban több pénz is kellene, a gazdasági helyzetünk ezt most nem teszi lehetővé.

– **Lehet-e majd gyógyszereken kívül mást is kapni a patikában, például természetgyógyászati készítményeket?**

– A gyógyszereken kívül (amelyek törzskönyveze vannak, és szigorúan csak gyógyszertárakban szerezhetőek be), kaphatók nálunk gyógyhatású készítmények is, amelyek egy alacsonyabb kategóriát jelentenek, de ezek is az egészségügyi hatóság által bevizsgáltak. Én csak olyan szerekert forgalmazok, amelyek ártalmatlansági vizsgálatát megtörtént. Nagyon sok olyan szer van forgalomban Magyarországon, amely hatósági engedéllyel nem rendelkezik. Nem azt mondom, hogy ezek a készítmények feltétlenül ártalmasak, de gyakran nagyon drágák, és nem is biztos, hogy hatnak.

F. A.

IN MEMORIAM DR. RÉTHY ZOLTÁN

1995. október 16-án, *dr. Réthy Zoltán* születésének 100. évfordulóján emléktáblát helyeztek le egykori lakóháza, illetve rendelője, a mai gyógyszertár falán.

A rövid ünnepség keretében *Veres Ágota*, *Petrovics Nóra* és *Petrovics Rita* gimnáziumi tanulók *dr. Réthy Zoltán* versei közül idéztek fel néhányat, majd *Grószné Krupp Erzsébet* polgármester mondott köszöntő szavakat. A szakma nevében *dr. Hidas István* megyei háziorvos, szakfőorvos méltatta az ünnepelt orvosi erényeit, *Grómon Andrásné* néhány köszönő szóval pedig arra hívta fel az egybegyűlteket figyelmét, hogy a doktor úr az elsők között támogatta a tájház létesítésének gondolatát. Az ünnepség az emléktábla leleplezésével ért véget.

F. A.

Újra támad a TBC

A TBC a *mycobacterium tuberculosis* nevű baktérium által okozott, világszerte elterjedt, heveny vagy idült lefolyású betegség, mely leggyakrabban a tüdőt támadja meg. Cseppfertőzéssel terjed.

Magyarországon 1970 és 1990 között a TBC-s megbetegedések száma csökkent, míg 1990-től napjainkig növekvő tendenciát mutat. Nagyon fontos a megelőzés és a rendszeres szűrővizsgálat.

Megelőzés:

- megfelelő személyi higiénia (tisztálkodás, környezetünk tisztán tartása);
- megfelelő táplálkozás;
- BCG-oltás (TBC elleni védőoltás).

Szűrővizsgálatok:

– Tuberculin-bőrpróba, amely a BCG-oltás hatékonyságát ellenőrzi, az általános iskola 5., a szakmunkásképző III. és a gimnázium IV. osztályában végzik. A dolgozóknál 18 éves korban történik e próba.

– Tüdőszűrés. 14 éves kortól évente végzik az oktatási intézmények, otthonok és a lakosság számára.

Figyelem!

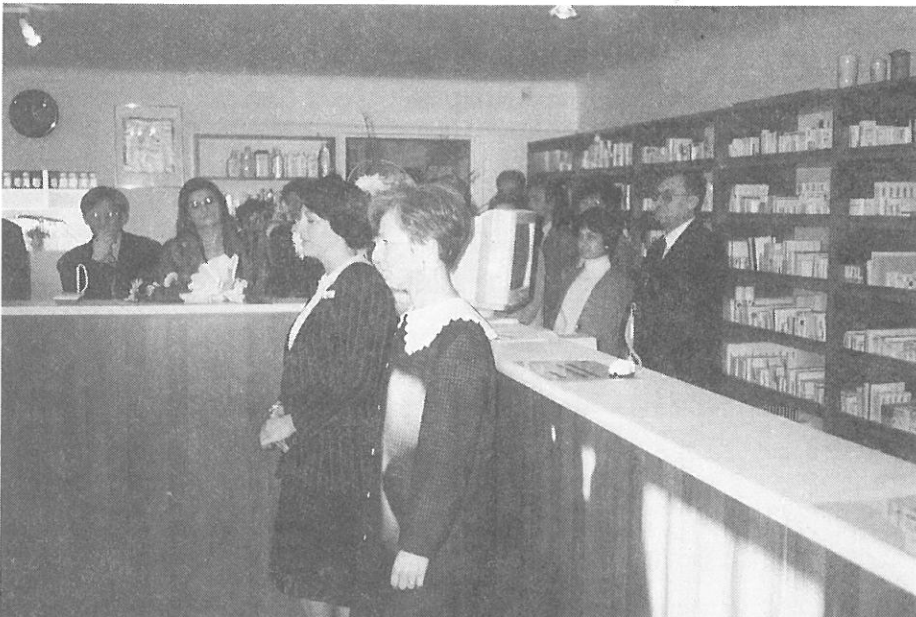
Az 1978-ban születettek számára 1995. december 18-án, hétfőn, 9 és 11 óra között az ifjúsági rendelőben (Attila u. 4.) **tuberculin-szűrés** lesz! A vizsgálatot *Kolossáné Iglódy Piroska* calmette védőnő végzi. Azoknak a tanulóknak, akiknél e tanévben az iskolában e bőrpróbát elvégezték, nem kell megjelenniük.

Várjuk azokat az 1975-ben, 1976-ban és 1977-ben születetteket is, akiknél valamilyen ok miatt (betegség, utazás, terhesség) az előző években e vizsgálat elmaradt!

Tüdőszűrés 1996. jan. 3-25-ig lesz Pilisvörösváron, a Művelődési Házban.

Kérünk mindenkit, hogy saját egészsége érdekében tegye meg, hogy részt vesz e szűréseken!

Dr. Bába Anna

A Vízöntő Gyógyszertár ünnepélyes megnyitása

„Csak akkor születtek nagy dolgok,
Ha bátrak voltak, akik mertek.”
Ady Endre

Sürgősségi Alapellátási Centrum Pilisvörösváron

„Akik most itt egybegyűltünk, mind bátor emberek vagyunk...” – hangzott el annak az egyeztető tárgyalásnak a megnyitójában, amelyre a Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány invitálta a környező falvak polgármestereit, képviselőit, s amelynek témája **Pilisvörösvár és vonzáskörzete sürgősségi alapellátásának fejlesztési terve** volt. Az ott megjelent orvosok, mentősök, helyi politikusok valóban bátor emberek. Mert nemcsak ahhoz kell bátorság, hogy valaki versenyautóba üljön, vagy hogy öt emelet magasságból leugorjon néhány kartondobozra – manapság sajnos ahhoz is bátorság kell, hogy kies hazánkban valamit a köz javáért tegyen az emberfia.

Bátorság, mert az állam szép lassan (vagy inkább nagyon is gyorsan) kihátrál mindenhol, s magára hagyja a mások érdekében tevékenykedő embereket. Leglátványosabb és legveszélyesebb ez a folyamat az egészségügy területén: szülőotthonokat, kórházakat zárnak be, kórházi ágyak száza szűnnek meg, a fogorvosi kezelés megfizethetlenné válik, miközben szinte havonként emelkednek a gyógyszerárak. (A megbeszélés egyik résztvevője egyenesen úgy fogalmazott, a kormány azon mesterkedik, hogy leépítse az egészségügyet.) Ebben a kétségbeesztő helyzetben, amikor a mentőszolgálat is filléres, napi gondokkal küzd, valóban merész dolog azon gondolkodni, hogyan lehetne a vörösvári mentőállomást felfejleszteni korszerű, magas szintű szolgáltatást nyújtó sürgősségi alapellátási centrummá.

Október 2-án a PIMEA tanácskozátermében Pilisborosjenő, Pilisjászfalu, Pilis-szántó, Pilisvörösvár és Solymár önkormányzatainak képviselői (sajnos a többi településről a meghívottak nem jöttek el), *dr. Győry Attila*, Pest megye oxológus szakfőorvosa, mentőfőorvos (oxológia = sürgősségi orvostan), *dr. Für Zoltán* háziorvos, a PIMEA elnöke, *dr. Kocsis Péter* mentőállomás-vezető és *dr. Lückl Jenő* mentőorvos arról tanácskoztak, hogy miként lehetne a romló anyagi feltételek ellenére is e tervet megvalósítani. A válasz egyértelmű: közös erővel, a Pilisi-medence településeinek összefogásával, ahogy az egyszer már sikerült a mentőállomás felépítésekor. (Akkor sem volt sokkal rózsásabb a helyzet – most miért ne sikerülne?!)

A Sürgősségi Alapellátási Centrum a tervek szerint három lépésben valósulna meg. Az első lépésben a mentőállomás esetkocsija a nap minden órájában bevethetővé válna, így megszűnne az az esélyegyenlőtlenség, amely jelenleg jellemzi a térséget a fővárossal szemben. Manapság ugyanis, ha valaki éjjel talál rosszul lenni nálunk, annak számolnia kell azzal a statisztikai ténnyel, hogy túlélési esélyei sokkal kisebbek budapesti sorstársaihoz képest. Egyszerűen azért,

mert nincs, aki fizesse az esetkocsin éjjel szolgálatot teljesítő mentőorvos és szakápoló bérét. Így a korszerű, kiemelt mentéstechnikai eszközökkel felszerelt kocsit nem üzemeltethető éjszaka. Dr. Győry Attila hangsúlyozta, hogy nappal ugyan szám szerint több a feladat, éjjel viszont sokkal súlyosabb esetek adódnak. Ebben az időszakban gyakran fordul elő pl. szívinfarktus, agyvérzés, koraszülés, szívroham, nem is beszélve az úgynevezett diszkóbaesetekről.

A térség lakosainak is joguk van ahhoz (ugyanolyan adófizető polgárok, mint például a belvárosi lakosok), hogy minden időben a lehető legrövidebb idő alatt érkezzen hozzánk szükség esetén a legmagasabb szintű, korunk kívánalmainak megfelelő szaksegítség. Amíg az esetkocsi éjjel a garázsban áll, és a Pestről küldött hasonló mentéstechnikával felszerelt mentőautó csak félóra késéssel érkezik, ami alatt esetleg jóvátehetetlen károsodások érik a rosszul lévő beteget, erről sajnos nem beszélhetünk.

(Az állomáson jelenleg a következő mentőegységek teljesítenek szolgálatot:

24 órában – mentőgépkocsi alapfelszereléssel, szakápolóval;

12 órában – esetkocsi kiemelt mentéstechnikával [EKG, újraélesztő készülék, lélegeztetőgép], mentőorvossal, szakápolóval;

8 órában – mentőgépkocsi sürgősségi táskaival, szakápolóval.)

A második lépésben kerülne sor az önkormányzatokkal és a háziorvosokkal történt egyeztetés és alapos előkészítés után az orvosi ügyeleti rendszernek a Sürgősségi Alapellátási Centrumba való integrálására. Ez azt jelentené, hogy a mentőszolgálat működtetné az ügyeleti rendszert is, hatékonyabbá téve annak működését. A lakossági hívások a vörösvári mentőállomásra futnának be (jelenleg Szentendrén van a diszpécserközpont), ahol az ügyeletes diszpécser döntene el, hogy milyen felszereltségű kocsit küldjön ki a helyszínre: az orvosi ügyeleti kocsit, mentőgépkocsit vagy esetkocsit. Különböző felszereltségű, létszámú és képzettségű egységek szükségesek ugyanis az egyes feladatok ellátására. Például egy epegörcs ellátásához elegendő, ha az ügyeleti kocsit megy ki, míg újraélesztéshez optimálisan három gyakorlott személyre és számos mentéstechnikai eszközre van szükség, azaz esetkocsit kell küldeni. Elkerülhetőek lennének a párhuzamos hívások is. Nem egyszer előfordul ugyanis, hogy az ügyeleti kocsi és a mentőgépkocsi egyaránt megjelenik a rosszul

lévő beteg ellátására, míg eközben egy esetleges súlyosabb rosszulléthez Pestről kell mentőautót hívni.

A Sürgősségi Alapellátási Centrum teljes értékűvé a harmadik lépéssel, a sürgősségi fektető kialakításával válhatna. A fektető feladata lenne a nappali időszakban olyan betegek vagy sérültek ellátása, akiket néhány órán belül haza lehetne engedni, így nem feltétlenül szükséges kórházban való elhelyezésük, illetve az elhelyezés szükségessége bizonytalan.

A megbeszélésen résztvevő polgármesterek és képviselők egyetértettek a Sürgősségi Alapellátási Centrum létrehozásának tervével, és ígéretet tettek arra, hogy miután tájékoztatták önkormányzataikat a megbeszélésen elhangzottakról, rövid időn belül elvi nyilatkozatot tesznek, tudják-e támogatni anyagilag is annak megvalósítását.

A többi most tehát az önkormányzatok bölcsességén múlik. Reméljük, egyre soványodó pénztárcájuk nem fogja megakadályozni őket abban, hogy helyesen, a lakosság érdekeinek megfelelően döntsenek e fontos kérdésben. Mert valóban „élet-halál kérdésről” van szó, amelynek megoldására már nem elég annak a néhány bátor embernek a tenni akarása, akik október 2-án a PIMEA tanácskozótermében a közösség érdekében felelősen „összehajolt”. Most már mindnyájunk együttes „bátorságára” van szükség.

F. A.

Gombariadó!

Pest megyében ebben az évben is igen sok ember szenvedett súlyos gombamérgezést saját szedésű gombától, ezért felhívjuk a gombagyűjtők figyelmét a gombagyűjtés és -fogyasztás szabályaira:

1. Csak vizsgázott gombaszakértő által ellenőrzött gombát vásároljunk, illetve fogyasszunk!
2. A házaló árustól vásárolt vagy ajándékba kapott gombát vizsgáltsuk meg! Ha ez nem áll módunkban, ne fogyasszunk belőle!
3. Csak az szedjen vadon termő gombát, aki biztosan ismeri a gyűjteni szándékozott fajtákat, és biztosan el tudja különíteni az azokkal összetéveszthető valamennyi mérgező gombától!
4. Különösen vonatkozik ez a gyilkos galócára (Amanita Phalloides) és a többi galócafélére.
5. A gomba ismeretét ne felületes benyomásokra, hanem csakis biztos jelekre alapozzuk!
6. Minden gombát kétszer is vizsgáljunk meg!
7. A saját szedésű gombát minden esetben mutassuk meg vizsgázott gombaszakértőnek is!
8. Tartsuk be a gombagyűjtés és -előkészítés higiénés szabályait!
9. Gombás ételt csak frissen fogyasszunk!
10. Hívjuk fel mások figyelmét is a gombagyűjtés és -fogyasztás szabályaira!

Polgármesteri Hivatal

Önkormányzati hírek

Az október 30-i ülésről jelentjük

Az ülést két óra után néhány perccel nyitotta meg *Grószné Krupp Erzsébet* polgármester, ismertette a napirendet. Kérte, hogy a lakásrendelet megalkotását a testület vegye le a napirendről, és e témában november 17-én rendkívüli ülést hívjanak össze. A kérésnek a képviselő-testület helyt adott.

Napirend előtt kért szót *Magyary Ferenc* képviselő, aki rendkívüli ülés összehívását indítványozta a költségvetés koncepciójának kialakítására is. Indítványát a testület nem fogadta el.

A napirendi pontok tárgyalása során először az állatok tartásáról szóló korábbi (1991-es) rendelet módosításáról esett szó. *Dr. Gábeli Zoltán* a Környezetvédelmi Bizottság elnöke, a téma előterjesztője külön kitért arra a mindmáig megoldatlan problémára, amelyet a kóbor ebek jelentenek a községben. Éles vita bontakozott ki a sertéstartással kapcsolatban. *Hámori József* képviselő javasolta, hogy a község belterületén korlátozzák a nyilvánvalóan haszonszerzésből történő disznóvágások számát. *Maráth Ottó* képviselő a hivatalt is felelőssé tette erős felindultságú hozzászólásában a Puskin utca 32. környékén kialakult áldatlan állapotokért. *Schuck Ede* képviselő indulatosan vette védelmébe a sertést vágókat: miből éljen ez a nép, ha még disznót sem vághat? A képviselő-testület hosszú vita után végül is elfogadta a rendelet módosítását.

Ezután a Gazdasági és Településfejlesztési Bizottság előterjesztései következtek, amelyek alapján a képviselő-testület először a helyi adókról szóló 1991-es rendeletet módosította.

(Olvasóink kérése esetén mindkét rendelet teljes szövegét közzétesszük egy későbbi számunkban.)

Ezt követően a képviselő-testület határozatot hozott a Klapka utcai általános iskola és a tornacsarnok értékesítéséről, elfogadva a szentiváni önkormányzat ajánlatát az ingatlan tulajdoni arányaira és az eladási árra nézve. (A telek vörösvári, az épületek szentiváni tulajdonban vannak.) Ennek értelmében (ha sikerül eladni az ingatlant) Vörösvár az eladási ár 45%-át kapja meg. A szentiváni önkormányzat kötelezettséget vállal, hogy a

Klapka utca vörösvári oldalán lakók közműfejlesztési hozzájárulásának mértéke minden esetben és minden tekintetben azonos lesz a szentiváni oldalon lakókéval. (A Klapka utca vörösvári felén lakók is használhatják a szentiváni közműveket.) Mivel a telekkönyvben nincsenek feltüntetve a területen jelenleg álló épületek, Szentivánt terheli az épületek feltüntetési vázrajzával és a tulajdonjog bejegyzésével kapcsolatos összes költség is. A képviselő-testület egyben határozott arról is, hogy további tárgyalásokat folytat a szentiváni önkormányzattal a Hársfa utca közüzemhatárainak rendezéséről.

Szintén a GTB előterjesztése alapján hozta meg a képviselő-testület azon rendeletet, mely szerint a Fő út Vágóhid köz és Kodály Zoltán utca közötti része, valamint a Diófa utca páros oldala IV-es lakóövezetről III-as lakóövezetre módosul. Ez lehetővé teszi a telkek megosztását, és lakóépületek elhelyezését.

A GTB előterjesztései után a Szociális Otthon tulajdonjogi helyzetének rendezéséről tanácskoztak a képviselők. Határozat hoztak arról, hogy Vörösvár térítésmentesen határozatlan időre felajánlja a Pest Megyei Közgyűlésnek a Szociális Otthon tulajdonjogát közérdekű kötelezettségvállalás céljára: szakosított szociális otthon működtetésére. Vörösvár nem lenne képes fenntartani ezt az intézményt, így mindenképpen kedvező megoldást jelentene ez a számunkra. Ha a Pest Megyei Közgyűlés később esetleg más célokra kívánná hasznosítani az épületet, úgy a tulajdonjog automatikusan visszazállna a vörösvári önkormányzatra.

Hosszas vita alakult ki a Német Kisebbségi Önkormányzat azon kéréséről, hogy irodáit áthelyezhesse a Művelődési Ház II. emeletéről az I. emeletre. *Gordos Dénes* képviselő indítványozta, hogy a Német Kisebbségi Önkormányzatnak biztosítsanak inkább a Német Nemzetiségi Képzési Központban helyet. A képviselő-testület az eredeti javaslatot fogadta el, melynek értelmében a Művelődési Házban az I. emeleti bálterem oldalsó részének leválasztásával alakítják ki a megfelelő helyiségeket.

Az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság előterjesztése alapján a képviselő-testület módosította a Mutnyánszky Adám Szakképző Iskola alapító okirát. Az oktatható szakmák körét bővítették a következőkkel: gépjármű-karbantartó, kőfaragó, képzőművész, élelmiszer-vegyiáru kereskedő, mezőgazdasági gazdaasszony. Engedélyezték a 9-10. évfolyam oktatását és a 10. évfolyam végén az alapvizsga lebonyolítását. (1998-tól a szakmai tárgyak oktatását csak ezután lehet elkezdeni. Az ezt követő két éves szakképzés alatt közismereti tantárgyakat viszont már nem fognak oktatni.)

Késő este, tíz óra tájban a képviselő-testület zárt ülést rendelt el, amelyen a Népjóléti Bizottság fellebbezéseit tárgyalta meg. A képviselő-testület októberi rendes ülése éjfél előtt fél órával ért véget.

F. A.

FÓRUM

Egy interjú margójára

Végre megjelent! – oly hosszú kihagyás után végre újra van újságja a falunak, amire nagy szüksége van a falu polgárainak és az önkormányzatnak egyaránt. Az önkormányzatnak azért, hogy beszámolhasson munkájáról, nehézségeiről, örömeiről, ha valamit sikerült a polgárok megelégedésére elvégezni. A falu lakóinak módot és lehetőséget biztosít arra, hogy kérdéseket tegyenek fel az önkormányzat felé, vagy véleményét nyilvánítsanak egyes közérdekű kérdésekben.

Nekem nagyon tetszett és rokonszenves volt, hogy az első szám kétoldalas interjút közöl a falu első emberével, a polgármester asszonnyal. Az interjú megpróbál képet adni a polgármesteri és testületi munkáról, arról, hogy egyáltalán milyen irányban akarja a falut elmozdítani az önkormányzat.

Jók a kérdések, és a rájuk adott válaszok egy részétől eltekintve a feleletek is jók. A kedves olvasó most biztosan felkapja a fejét – mi az, talán rosszul felelt a polgármester asszony egyes kérdésekre? Nem – nem erről van szó, inkább némi kiegészítést tennék egy-két válaszhoz.

Például: „a fő céloknak az elérése, a feladatok végrehajtása elsősorban a polgármestertől kiinduló gondolatoknak a megvalósítását jelentik.” Ehhez a válaszhoz lenne némi kiegészítés, úgy gondolom, a képviselő-testület tagjai nem azért ülnek ott az üléseken, hogy mindenfajta gondolkodás nélkül támogassák a polgármester gondolatait. Minden egyes képviselőnek kötelessége és feladata, hogy a falu jobbításának érdekében gondolkodjon, és ötletekkel álljon elő. És ha ez jobb a polgármesterétől, akkor álljon ki mellette, ha kell a polgármesterrel szemben is. Egyetlen képviselő sem lehet olyan szolgalelkű, hogy fenntartások nélkül elfogadjon egy előterjesztést, amivel nem ért egyet, csak azért, mert azt a polgármester tette. Ebben a testületben ez még nemigen fordult elő, de remélem, nem is fog.

A másik válasz, amit szeretnék kiegészíteni, az a pártok támogatására vonatkozik a választások alatt. A polgármester asszony mindig csak két pártól beszél, a Vállalkozók Pártja és az SZDSZ támogatását említi, a harmadik pártól, az MSZP-ről mindig szemérmesen hallgat, pedig e párttal is megállapodást kötött, hogy az támogatja őt, mint polgármesterjelöltet.

Kérem szépen, ezt lehet szégyellni vagy nem szégyellni – abból indulok ki, hogy én nehezen kötök olyan megállapodást, amit később szégyellnem kéne. Ez annál is inkább érthető a számomra, mert ez a párt se rosszabb a többinél, így egyáltalán nincs mit szégyellni rajta. De még inkább fokozza az érthetlenséget az a tény, hogy a polgármester asszony, aki szemérmesen hallgat, vagy szemlesütve beszél a szocialista pártól, igen jó, mondhatni jó értelemben vett baráti viszonyban van a szocialista országgyűlési képviselő-miniszterrel. Aki nagy mértékben segíti polgármesteri munkájában, hogy minél eredményesebb lehessen. Gondolom, előbb-utóbb a polgármester asszony elgondolkodik azon, hogy a miniszter és a pártja elég nehezen szétválasztható, és nincs mit szégyellnie.

Befejezésül annyit még leírnék, nem kívántam pártpolitikai vitát nyitni semmilyen kérdésben sem, csak tényeket írtam le, amik nehezen megmáshíthatók az emberek kénye-kedve szerint.

Horváth József

OLLÓZÓ

**Tag der deutschen Einheit gefeiert
Neue Perspektive für das Volk
Gäste aus Cébazat und aus Werischwar
mit über 200 Gerstettern beim Festakt**

... Elisabeth Groß-Krupp kommt aus der künftigen Partnergemeinde Werischwar (Ungarn), trat bescheiden und ohne Redemanuskript auf und berichtete von den „vielen schönen und neuen Träumen, die sich die Menschen in meinem Land nach der Wende aufgebaut haben“. Wir Ungarn, so die Bürgermeisterin aus dem Ofener Bergland „wollen alles viel zu schnell haben“. Der Aufbau aber braucht viel Zeit, ein gutes Herz und eine gute Art zu denken“. Sie sei stolz mit Gerstetten zusammen feiern zu können und hier zu Gast sein. Die vielen Freunde auf der Alb seien ein Anfang und ein Weg. Zusammen mit zwei ihrer Mitarbeiter verbringt die deutschstämmige Bürgermeisterin vier Tage in Gerstetten.

Heidenheimer Zeitung – 1995. X. 4.

**Jubiläum der DRK-Gruppe Gerstetten
Verdienste
der Rotkreuzleute gefeiert
Ungarische Delegation von der „Stiftung
für das Gesundheitswesen Piliser Becken“
feierte mit**

Zwar war das 65jährige Bestehen des DRK Gerstetten kein klassisches, sondern nur ein kleines Jubiläum; trotzdem wurde es am Wochenende (Sept. 22-24.) in Anbetracht der großen Verdienste der Rotkreuzleute ganz groß gefeiert.

Begonnen wurde am Freitag mit einem Empfang der ungarischen Gäste im Rathaus,

wo Bürgermeister Roland Polaschek die weitgereiste ungarische Delegation begrüßte und Dr. Zoltán Für als Vorsitzender des Kuratoriums „Stiftung für das Gesundheitswesen Piliser Becken“, der die Mitglieder der Stiftung vorstellte: Dr. Attila Györy als Hauptarzt des staatlichen Rettungsdienstes, Dr. Emese Ósz als Direktorin von der Poliklinik in Werischwar, Marti Merk als Notarin sowie Gyula Solymosi als „Außenminister“ der Stiftung, und Dr. Péter Kocsis, Fachleiter des neu aufgebauten Rettungsdienstes für 35 000 Menschen in Piliser Becken.

Beim Jubiläums-Festabend im schön eingerichteten Saal des DRK-Rettungszentrums gab Bereitschaftsführer Helmut Turba Einblick in die Chronik des DRK Gerstetten, von der Gründung am 6. Dezember 1930 bis heute, wobei er am Schluß vor allem noch die Partnerschaft mit Pilisvörösvár hervorhob und erwähnte, daß im September 1992 die DRK-Gruppe mit ihrem von der Gemeinde erhaltenen neuen Einsatz- und Gerätefahrzeug mit einer Abordnung nach Ungarn fuhr, um das alte Fahrzeug „per Huckepack“ auf einem Anhänger der Stiftung in Werischwar zu übergeben. Im September 1993 wurde dann bei einem Besuch einer Delegation aus Werischwar in Gerstetten die Partnerschaft zwischen der Rotkreuzgruppe und der Stiftung besiegelt.

Dr. Zoltán Für übergab im Namen der Stiftung der Gerstetterer DRK-Gruppe ein Riesen-Relief mit den Wappen des DRK Gerstetten und des Stiftung für das Gesundheitswesen Piliser Becken mit Widmung zum 65. Jubiläum mit Unterstützung von Gyula Solymosi an Helmut Turba und eine Riesenflasche ungarischen Sekt.

Heidenheimer Zeitung – 1995. IX. 23

(A cikkben a hibásan írt neveket és a tárgyi tévedéseket korrigáltuk. – a szerk.)

Egy különös cikkről

A Népszabadság 1995. október 13-i számában, a Pest Megyei Krónika c. mellékletben jelent meg a következő tudósítás:

Segítség a testvérvárostól

Pilisvörösváron a 3. Számú Német Nemzetiségi Általános Iskolában huszonhárom tanteremben és egy tornacsarnokban tanulhatnak, illetve erősödhetnek a diákok. Természetesen a tantervben kiemelt helyet kapnak a német nyelv- és irodalmi órák, hiszen már az alsósoknak is naponta van nyelvórájuk.

Az elmúlt tanévig németországi testvérvárosuk fizette egy nyelvtanáruk bérét, az új oktatási évben helyette szakmai kiadványokkal segítenek a pilisvörösváriaknak. Az iskola vezetői a kapcsolatok további kiszélesítéséről is tárgyalnak a gröbenzelliekkel.

G. J.

Helyesbítéseink:

1. Pilisvörösvárnak nincs három általános iskolája, olyan nevű intézmény, hogy „3. Számú Német Nemzetiségi Általános Iskola” nem létezik.
2. A Német Nemzetiségi Általános Iskolának nincs huszonhárom tanterme, és nincs tornacsarnoka.
3. A német vendégtanár bérét soha sem fizették a gröbenzelliek, és szakmai kiadványok küldéséről sincs tudomása az iskola igazgatójának.
4. A Templom Téri Általános Iskolának nincs is német vendégtanára – igaz, szakmai kiadványokat kaptak már Gröbenzellből, és nekik tényleg van tornacsarnokuk.
5. A Német Nemzetiségi Gimnázium és Külkereskedelmi Szakközépiskolára a cikk egyetlen félmondata illik rá: „Természetesen a tantervben kiemelt helyet kapnak a német nyelv- és irodalmi órák....”

Kérdésünk:

Akkor tulajdonképpen melyik vörösvári iskoláról van szó?

Válaszunk:

Ez egy költői kérdés volt.

A felelős szerkesztő megjegyzései:

Nem vagyok profi újságíró, de azt tudom, hogy az újságírás alapszabálya a következő: „Hazudni pedig nem szabad!” Még lustaságból sem. G. J. úr ugyanis egyszerűen lusta volt, és nem járt utána az általa leírt adatoknak. Állítom, hogy nem is fordult meg még soha Vörösváron. Csakúgy hasraütösen kanyarított egy rövid cikkekét rólunk, mert éppen hiányzott még néhány soroskányi anyag az oldalról, és Vörösvár amúgy sem sűrűn szerepel a Pest Megyei Krónika hasábjain (amely köztudottan a megszűnt Pest megyei újságokat hivatott pótolni, szerintem nem sok sikerrel). No – gondolta –, hadd örüljenek azok a népek is arrafelé.

Tisztelt G. J., közöljük önnel, hogy nem vagyunk odáig az elragadtatástól. Szívesen vesszük, ha valaki ír rólunk, de elvárjuk, hogy az vegye komolyan a hivatását, és vegyen komolyan minket is. Így csak lejárhatja az egész újságíró szakmát – rólunk nem is beszélve. Bizony én ezentúl erős gyanakvással veszem majd kézbe a Népszabadság ezen mellékletét, hátha a többi cikk is csak kitalálás, merő fantazmagória, betűcséplés.

Egyébként tisztelt G. J. úr, közlöm önnel, hogy szándékomban áll megírni az ön 600 oldalas életregényét G. J. úr X-ben címmel. Hogyan? Hogy nem is ismerem önt? Ugyan, ez a legkevesebb. Egy kis fantázia az egész, kedves uram, semmi más!

F. A.

A PIMEA delegációja a Gerstetteri Vöröskereszt székháza előtt

Georg Hidas-Herbst

Meine Kinderheit

In einer Bauernfamilie bin ich geboren. Meine älteste Schwester sagte: „Der mußte noch kommen, da der Krieg da ist!“ Darum hatte sie mich in der Wiege fest gewiegt. Es war 1914. Der Vater war im Krieg. Rosalia, meine Schwester war die Stellvertreterin meiner Mutter. Mein Vater war in Italien. Meine Mutter als einfaches Bauernmädchel mußte statt meines Vaters als Geschäftsleiterin manchmal 200 Kilometer fahren, denn mein Vater war nicht nur Bauer, sondern auch Sandliferant. (Mit Pferdewagen führen sie nach Budapest und an die Bahnstation mit Sand für Gießereien.)

Rosalia, meine „zweite“ Mutter war unsere Nachtigall. Sie erlernte alle Lieder von meiner Mutter und sang öfters. Dazu schloß sich später meine jüngere Schwester, Barbara („Wawal“) und mein älterer Bruder Josef an. Als ich größer wurde, war es bald ein Quartett. Dreistimmig sangen wir.

Ich war kein ruhiges Kind. (Bis ich 12 Jahre alt war.) Man sagte immer: „Du hast Blut vom Vater Herbst.“ Unsere Mutter war sehr lieb und geduldig zu uns, der Vater sehr streng. Manchmal bekamen wir Buben Schläge. Mein älterer Bruder war Johann. Er starb als zwanzigjähriger in Knochentuberkulose. In der Dolomitgrube hat er sich erkältet. Im Sommer war es sehr warm, in der „Höhle“ dagegen ziemlich kühl. Damals waren sehr viele Leute von dieser Krankheit infiziert.

Ich schlief mit Josef in einem Bett. An der Wand hing ein schweres Bronzenbild. Eine Zigeunerkapelle spielte auf dem Bild (Reliefbild). Josef stand öfters im Traum auf. In einer Nacht wollte er im Schlaf das 4 Kg schwere Bild auf mich werfen. Was geschehen wäre, weiß ich nicht. Wenn mein Bruder träumte, war er immer sehr komisch.

Als ich zwei Jahre alt war, stellte mich meine Mutter auf den Tisch und fragte mich

immer: „Juari (vom ung. György-Gyuri, Kosenamen Gyuri war ausgesprochen „Dju-ari“), sog moi wou tea Voda is? (sag' mal wo dein Vater ist?)“ Ich hatte eine hohe Stimme und antwortete: „In Tschervinjano.“ Mutter fragte weiter: „Wos mocha tuat?“ „Taliana schiaß!“ Ich freute mich immer als mein Vater auf Urlaub nach Hause kam. Er brachte immer einen „braunen Zucker“. Das war für mich etwas feines, in diesen zuckerlosen Zeiten.

Im Winter fuhren wir mit meinem Bruder Josef Schlitten. Der Schlitten wurde aus Holz geschnitten. Zuerst fuhren wir von unserem Keller herunter. Der Keller war insgesamt zwei Meter hoch und oben war er halbrund. Als ich schon größer wurde, fuhren wir bei dem Fußballplatz. Dort war ein kleiner Hügel. Das war eine ungefährliche Schlittenbahn. Später mit 8-9 Jahre fuhren wir schon vom Kalvarienberg herunter. Das war aber gefährlicher. Dort brachen manche Schlitten entzwei. Diese Schlittenbahn wird heute noch gebraucht. Oben stehen uralte Tannen. Wo die schlitten heruntersausen, stehen die alten Stationsbilderstöcke, des Kreuzweges Christi. Die Bilderstöcke stehen heute noch, aber ohne Bilder.

Als ich größer wurde, lernte ich das Schlittschuhlaufen. Wir hatten einen kleinen Weiher wo Zigeuner wohnten. Der hieß „Zigeana Wea“ (Weiher). Der war nicht tief. Dort schnallte mir mein Bruder Josef die Schlittschuhe an und gab mir einen großen Stoß. Ich rutschte auf dem Bauch ungefähr 10 Meter weit. Die zweite Übung nahm ich schon von den anderen Kindern, die schon Schlittschuhlaufen konnten. Es ging ziemlich schnell. Später gingen wir zum anderen Weiher, der Sankt-Johanni Weiher hieß. Der war schon größer, und auch nicht tief. Da geschah es einmal, daß das Eis dünn war, und ich brach bis zum Bauch in das kalte Wasser. Ich lief zu meinem Onkel Georg und setzte mich zum Ofen bis meine Hose und Schuhe getrockneten. Natürlich fürchte ich mich vom Vater. Bestimmt hätte ich „Geschenke“ erhalten, die nicht zum bedanken wären.

Im Sommer lernte ich auf diese Art und Weise das Schwimmen. Mein Meister war wieder mein Bruder. Im Dorf war noch ein dritter Teich, wo die alten Werischwarer vor 1-2 hundert Jahren die Lehmziegel für ihre Häuser ververtigt hatten. Das war die „Lahmkruam“ (Lehmgrube). In dieser Grube entstand dann ein Weiher fürs baden. Mein Bruder warf mich oft ins Wasser. So lernte ich während des Zappeln das sogenannte „Hundschwimmen“. Später konnte ich schon ganz gut schwimmen. In der Nähe war ein Akazienwald, wo wir den Tag der Vögel und Bäume von der Schule aus gefeiert hatten. Das war ein schöner Tag mit viel Spielen und verschiedenen spaßigen Wettrennen.

Ich hatte einen guten Freund (Kumaród): Mozi Denk (Matthias Denk). Sein Vater war unser Nachbar, er war Schmied. Der Name Mozi stammt aus dem ung. Kosenamen „Matyi“. Die Leute nannten ihn: Schmied Mozi. Mit meinem Kamerad Mozi spielten wir täglich „Schneckenreiben“. Das war damals ein überall gespieltes Kinderspiel. Die „Schnecke“ war aus Holz gebastelt. Unten war ein rundköpfiger Nagel. Dazu

gehörte eine kleine Peitsche. Mit der Peitsche wurde die Schnecke getrieben. Es war eine große Freude, wenn wir die Schnecke am weitesten treiben konnten. Auch das Kugelspiel war üblich. Eine Spieler war unpaar, der andere paar. Zuerst wurde ein 8-10 zentimeteres Loch gemacht, dann warf jeder seine Kugeln in das Loch. Wenn der unpaare Spieler von 60-70 cm hoch in das Loch seine Kugeln fallen ließ und im Loch sind unpaare Kugeln geblieben, dann hat er gewonnen, wenn nicht, so hat er verloren, und die Kugeln gehörten dem Partner. (Und dann folgte der paar Spieler.) Auch folgenderweise spielten wir mit Kugeln: Auf dem harten Boden machten wir einen Strich. Zwei Meter weit vom Strich wurde ein Loch gemacht. Wer mehr Kugeln ins Loch geworfen hatte, der hat gewonnen. Später wurde dieses Spiel mit Kreuzer gespielt. Wer seinen Kreuze am nächsten war zum Strich, der hatte dann alle Kreuzer gewonnen.

Das Spielen mit Reifen war auch ein populäres Spiel. Zuerst war der Reifen aus Holz, später aus Eisen. Den Reifen trieben wir anfangs mit Holzstäbchen, später mit Eisenstäbchen, das am Ende einen Eisenbogen hatte. Wir liefen daneben als die glücklichsten Kinder der Welt.

Neben der Bahnstation waren mehrere 10-15 Meter lange, nach dem Dolomit herausgraben gebliebene Höhle. Die „Reib-sandler“ hatten mit kleinen Körben den Reibsand herausgegraben und nach Budapest geliefert. (Damit hat man damals das Küchengeschirr geputzt.) Hier spielten wir „Räuber und Panduren“. Die Räuber versteckten sich in der Höhle. Die Panduren probierten sie herauslocken. Wenn es nicht gelang, warfen sie Reisig und Distel in die Höhle und zündeten sie an. Wegen Rauch mußten die Räuber heraus flüchten. Dann wurden die Panduren die Räuber.

Bei den Bauernkindern waren natürlich noch mehrere Kinderspiele. Mit den Pflugrädern machten wir eine „Drehmaschine“. Danach war ein Kind als Kutscher mit der Peitsche und schrie laut: „Gyia!“ (Los!) „Hio-Haut!“ (Rechts-links!) Die kleinen „Pferde“ liefen vorn und der Kutscher rannte mit der Peitsche hinter ihnen nach.

Im Winter bauten wir mit Kukuruzkolben (nach dem Abkörnen) Häuser, Türme, Brunnen...

Im Kindergarten waren wenige oder gar keine Spielzeuge. Eine Hutsche stand im Hof. In den Bänken mußten wir ordentlich und brav sitzen. Wir lernten Gedichte, Sprüche, Kinderlieder, aber nur ungarisch. Im Frühling waren sehr wenige Kinder im Kindergarten, daß es manchmal nur ich und mein Freund Mozi Denk dort saßen. Da gingen wir einmal durch und liefen einfach zum Großvater von Mozi. Der alte Tischlermeister wohnte neben dem Sportplatz in einem langen, kleinen Haus. Dort spielten wir mit den Tischlerwerkzeugen. (Das Haus, ein hundertjähriges Haus steht heute noch dort mit seinen winzigen Fenstern.) Da hörten wir, daß mein Vater uns suchte. Wir liefen auf einen anderen Weg zurück in den Kindergarten und zitterten von der Strafe. Aber diesmal ist mit uns nichts geschehen.

(Fortsetzung folgt)

Fogarasy Mihály

Pilisvörösvár története és néprajza

A hódoltság kora

Vörösvár palánka (Kizil hiszár palankaszi)

Nagy létszámú Habsburg-seregek ismételt megjelenése Buda előterében arra készítette Szulejmán szultánt, hogy biztosítsa védelmi övezetét. Annak a két várnak az elfoglalása mellett dönt, mely a budai vár védelme szempontjából kulcsfontosságú: Esztergom és Székesfehérvár. Ekkor, 1543-ban építik fel a római úttól nem messze Vörösvár várát végvári feladattal. A várat az utak találkozásiánál, lakatlan helyen, egy réten építették fel. Feladata az utak biztosítása Esztergom és Buda között. A vár a mai Községháza helyén állott. Evlia Cselebi ezt írja róla: „A 950. (a keresztény időszámítás szerint 1543.) esztergomban Lala Musztafa építtette ezt. Építés kezdete: 1543. április 6., befejezése 1544. március 24. Az oszmánoktól való félelemből a régit (a régi várat) a hegyek közé építették. Kiemelkedő maradványai egy dombon most is látszanak és felismerhetők.”

Cselebi szerint tehát korábban is állt már itt egy vár, a palánkvárral ellenkező irányban. Ennek a pontos helyét azonban nem ismerjük. Elképzelhető, hogy a sorompó után, a Piliscsabai utca elején emelkedett. Egy másik verzió szerint Cselebi a solymári várra céltzott. (Gyermekkorom idejéből emlékszem egy beszélgetésre két idős ember között a mai szakorvosi rendelő előtt: „Wau waunt ta X. Y.?” – Wo wohnt der X. Y.? – „Tuat pa da Feistung.” – Dort bei der Festung. A válaszoló a mai Ásványbánya javítóműhelye felé mutatott. Véleményem szerint ezt három tényező teszi lehetségessé: 1. A sorompó után kb. 200 méterre a dombtetőt „Plankenberge”-nek, azaz Palánkahegynek nevezik; 2. A sorompó előtti utolsó utcát 1900-ig Vár utcának, azóta Várkert utcának nevezik; 3. A kettő közti területet pedig „Festung”-nak, azaz várnak.)

De folytassuk Cselebi leírását a palánkvárról: „Mivel azonban az (a régi vár) az esztergomi úttal ellenkező irányban volt, azért Lala pasa ezt a várat egy réten építtette meg, mely igazán a helyén van. Négyszögű, hármás, erős palánka erődítmény ez. Kerülete 1000 lépés, földből vágott árka mély és széles. Két kapuja van: a nagy kapuja a déli oldalra, kis kapuja az északi oldalra nyílik. Az árok fölött levő hidjai fából vannak, ezért az örök minden éjjel felhúzzák és elzárják. A várban mintegy száz deszkatejeű katonaház van, de ezek nagyon szűkek. Szulejmán khánnak egy dzsámija van. Fürdője nincs. Gürdsi Mohammed pasa mostanában egy új építkezésű szép fogadót kezdett építeni.

A fogadó mellett van öt bolt. Parancsnoka, az esztergomi kádítól függő naibja, s összesen kétszáz hitharcos katonája van. Buda és Esztergom között erős hely ez. Számátlan kertje van, s ráccsal körülzárt kertjeiben olyan sok, és olyan nagy káposzta terem, mintha mind egy miri miráni dob volna. A bosnyákok ezt a káposztát meglátván, így szóltak: »Ah! dzsánum, dinum imánum kápuszka!« (Ah, lelkem, hitem, kedves káposzta!) Budára Vörösvárról jön a káposzta. A bosnyákok ugyanis a káposztát, karah levest és a kecsketej surtekát nagyon szeretik.”

A várban torony nélküli templom is volt. A vár őrségének adatait a zsoldlajstromokban nem sikerült megtalálni. Kiss Ákos, tinnyei honismereti kutató szerint a Vörösvár nevet a környék vörös dolomitjáról, mások szerint pincéjének vörös téglaszínéről kapta, megint mások szerint a vár falához félhasznált vörös színű agyagról.

1559. III. 23-án Vörösvár, Csév, Csaba, Zsámbék, Tök török kézen van; Szántó, Borosjenő, Solymár, Üröm, Boron és Garancs mint pusztá szerepel. 1541-66 között kialakult az ország szívébe ékelődött, törökök által birtokolt új végvonal. Ez volt a pusztulás első időszaka, mely többek között a régi Pilis megye budai részén falvak sorát törölte le a föld színéről. A megye budai részének 51 középkori településéből 31 már ekkor eltűnt. Hatalmas puszták azelőtt is bőven akadtak, de nem álltak össze olyan, szinte egyetlen, véget nem érő, elvadult pusztasággá, amilyen a XVI. század végi utazónak kellett átvergődnie. A háborús pusztítások miatt már jogosan mondhatták: „Pest megye mind pusztá.”

Vörösvárról már a XVI. században is több helyen találunk említést, holott keresztény lakosság nem lakott a vár körül, csupán a török sereg nyomában idesodródott bosnyákok. 1579. november 12-én Veisz pasa Ernő főhercegnek írt levelében említi Vörösvárt: a tatai várból keresztény csapatok portyáztak Vörösvár területén.

A vörösvári csata

A vidék a török uralom alatt ide-oda hullámzó harcok színhelye volt. Az egyik – Vörösvárott lezajlott csatáról feljegyzések is maradtak. Ezek szerint 1595-ben, mikor az Esztergom várát védő törökök helyzete egyre nehezebb lett, lőszerük és élelmük fogytán volt már, várták Budáról a felmentő sereg érkezését. 1595. augusztus 25-én általános roham indult az esztergomi vár ellen. Előtte való napon érkezett meg lovasaival Nádasdy és a sváb lovasság. A roham nem sikerült, a törökök visszaverték.

1595. augusztus 26-án magyar lovas járőrök jelentést küldtek az Esztergom várát ostromló keresztény táborba, hogy Szófi Szinán budai pasa sereget gyűjtött, melynek egyik része Óbudánál, másik része Vörösvár mellett szállt táborba. A jelentés vétele után az összehívott haditanács Pálffy tanácsára úgy döntött, hogy rajtaütéssel támadják meg a török sereget. A derékhad Csabára indult. Itt nyolc törököt találtak, akik kényeret sütöttek a török csapatok számára. Ezer lovas Nádasdy Ferenc vezérletével Szántóra ment, hogy a Nagy-Kopaszhegyen meggyújtandó tüzet észlelve, északról támadja meg a török táborát, míg a derékhad Csaba felől fogja a török táborát megtámadni. Váratlan hajnali rohammal bejutottak a török táborba, 200-nál több törököt megölték, 64-et pedig foglyul ejtettek. A keresztény sereg 83 embert veszített. A győzelem stratégiai teljes volt: az utolsó erő semmisült meg, melynek elvileg esélye lett volna az Esztergom várába való bejutásra. Pálffyék a vörösvári török táborból gazdag zsákmánnyal tértek vissza.

Augusztus 31-én egy fogságba esett törököt küldtek az esztergomi várba azzal az üzenettel, hogy a védők helyzete reménytelen, nincs több felmentő sereg. Esztergom védője – Lala Mohammed – látva, hogy hiába vár felmentő sereget, Esztergom várát 1595. szeptember 2-án feladta.

„Pest megye mind pusztá.”

Vörösvári anekdoták

Az I. világháború vége felé a frontokon mérgegázt is bevetettek, ezért kihirdették a faluban, ha azt hallják, hogy gázveszély van, kapják fel gyorsan az előre elkészített ételmezszercomagot, és meneküljenek a Kálváriadombra, a Ór-hegyre vagy a szentiváni dombokra, a gáz ugyanis az alacsonyan fekvő részekre terül el.

Egyik reggel, mikor a kecskepásztor szokás szerint házról házra járva terelte össze a kecskéket, egy kisfiú édesanyját figyelmeztetni akarván így kiáltott: „Muada, ti Kázn khuma!” (Mama, jönnek a kecské!) Az emberek ezt úgy értették, hogy a „gázok jönnek”. Így aztán nagy rohanás kezdődött a dombok felé.

Dr. Sumárinak, az ügyvédnek volt egy örök-ké éhes kutyája, aki mindig sok galibát okozott a gazdájának. Egy alkalommal, amikor éppen a kutya számára vásárolt egy kis mócsingot a húsboltban, így szólott hozzá a hentes:

– Ügyvéd úr, szeretnék tanácsot kérni öntől. Tegnap egy kutya észrevétlenül belopódzott az üzletbe, és ellopott egy kiló húst a polcra. Hány pengő kártérítéssel tartozik nekem ezért a kutya gazdája?

– Ügyvéd úr, szeretnék tanácsot kérni öntől. Tegnap egy kutya észrevétlenül belopódzott az üzletbe, és ellopott egy kiló húst a polcra. Hány pengő kártérítéssel tartozik nekem ezért a kutya gazdája?

– Úgy gondolom, körülbelül 10 pengővel – válaszolta az ügyvéd.

– Akkor, ügyvéd úr, jön nekem 10 pengővel, mert az ön kutyája volt a tolvaj.

– Nem tesz semmit, Fetter úr, a kárát természetesen megfizetem. Ám mivel ön ügyvédi tanácsot kért tőlem, ön is tartozik nekem 20 pengővel – felelte az ügyvéd.

Marlok István plébános úr egy alkalommal így fejezte be a prédikációját:

– Kedves híveim, ezzel én befejezem a prédikációm, mert a prédikáció legyen rövid, csak a kolbász legyen hosszú!

Ohmüllner Márton, a szentéletű pap gyakran így fejezte be a prédikációját:

– Az életnek és másnak is csak egy vége van: a halál!

Bruckner bácsi, a harangozó mise után a plébánián így szólt a plébános úrhoz:

– De bizony, plébános úr, én pedig azt mondom, hogy van, aminek két vége van.

– És mi legyen az?

– A kolbász – felelte a harangozó.

Ein Werischwarer war einmal auf dem Altöfner Kirchtag. Da sah er auf einem Zelt die Aufschrift: „Heiße Wurst.” Da sagte er zum Verkäufer:

– Na, da können wir zu einander ruhig Du sagen, denn auch ich heiße Wurst.

Der Werischwarer Gechter Wirt fuhr einmal nach Altöfen (Óbuda) und besuchte das Kehli Wirtshaus. Er hatte durst, darum bestellte er ein Glas Bier und einen schwarzen Kaffee. Die Wirtin brachte das Bier und den schwarzen Kaffee. Als er beide Getränke getrunken hat, fragte er die Wirtin:

– Wenn das ein Kaffee war, holen sie mir einen Tee. Wenn es aber ein Kaffee war, so können sie das Wirtshaus ruhig zuschließen.

Egy vörösvári fiatalember szénszállítással foglalkozott, s így gyakran járt kocsijával a fővárosba. Bekopogott az üzletbe, és megkérdezte, vesznek-e szenet. Egyszer egy kereskedő arra kérte őt, hogy az udvaron álló üres benzines hordóba rakja a szenet. A fiatalember így is tett. Mikor készen volt, bezsebelte a szénért járó pénzt, s mint aki jól végezte dolgát, továbbhajtott. A kereskedő nagyon meg volt elégedve, mert a hordó tetején púposra rakva állt a szén.

Nagy volt a kereskedő csodálkozása, mikor a púp elfogyott, és kiderült, hogy a huncut vörösvári a hordót megfordította, és csak a hordó zárt tetejére rakta a szenet. A hordó belseje üres volt.

Egy élelmes vörösvári virágkosárral a karján látogatni kezdte azokat a sváb-hegyi villákat, ahol káprázatosan szép virágok díszítették az erkélyablakokat. Egy alkalommal észrevette egy rendőr, hogy az egyik villa erkélyéhez létra van támasztva, és egy idegen babrálja a virágokat.

– Hé, maga, mit csinál azokkal a virágokkal?

A vörösvári ember feltalálta magát, és így szólt le a létra tetejéről:

– Ne olyan hangosan, biztos úr, azzal bíztok meg engem egy fiatalember, hogy dekoráljam ki titokban a menyasszonya ablakát a legszebb virágokkal. Hát ezeket rakom most ki az erkélyre.

– Szó sem lehet róla, azonnal rakja vissza a virágokat a kosarába, és tűnjön el a létrájával együtt – parancsolta a rendőr.

A vörösvári ember szót fogadott, és telerakta a kosarát a lopott virágokkal.

„Az 1930-as évek végén, mikor még állás nélküli tanító voltam – meséli Fogarasy Miska bácsi –, kölcsönkértem a Gróf Jani

bácsi kölcsönzöjéből egy kerékpárt, és valamilyen ügyben Pestre kerékpároztam. Nem közlekedtem valami szabályosan, mert valahol a Madách tér táján megállított egy rendőr, és igazoltatott:

– Mondja, maga nem ismeri a közlekedési szabályokat? – ripakodott rám.

– Hát bizony, biztos úr, életemben először vagyok kerékpárral a fővárosban, és valóban nem vagyok nagy tudója a közlekedési szabályoknak. De ha lehet, nézze el a tévedésem, ígérem, hogy legközelebb jobban fogok vigyázni.

– Rendben van, most az egyszer még nem büntetem meg, de máskor figyeljen jobban!

Körülbelül húsz méterre lehettem a rendőrtől, mikor utánam kiáltott:

– Hé, mondja csak, hova valósi?

– Vörösvárra – feleltem.

– No, akkor csak jöjjön vissza, és fizessen húsz pengő büntetést.

Így fizettem meg én a vörösvári emberek huncutságáért.

Nußbaum doktornál egy magas rangú hölgy jelentkezett vizsgálatra.

– Nos, asszonyom, hol fáj? – kérdezte az orvos.

– Doktor úr, engem mindenki nagyságos asszonynak szokott szólítani!

– Sajnálom, asszonyom, de ebből a betegségből nem tudom kigyógyítani – felelte Nußbaum doktor, és ezzel kitessékelte a beképzelt hölgyet.

Resi Basl saß vor ihrem Haus, legte ihren kleineren Sohn, Szepi auf ihren Knie und verprügelte tüchtig seine Hose. Inzwischen stritt sie mit dem kleinen Kerl:

– Na, warte nur du Gauner, ich werde schon die Einbildung aus deinem Kopf ausschlagen!

Kati Basl, die Nachbarin war immer eine neugierige Frau, darum fragte sie schon von weitem die Resi Basl:

– Was machst du denn mit diesem armen Kind, warum schlägst du so stark den kleinen Szepi, was hat er getan?

– Weil ich will die Einbildung aus seinem Schädel ausschlagen. Stelle dir vor, der rotzige Kerl will solchen großen Schuß lassen, wie sein Vater, aber dabei scheidt er immer die lose voll.

Az alapellátásban dolgozó házi- és gyermekorvosok rendelési ideje:**dr. Fekete Sándor**

Hétfő: 13-17 ó.
Kedd: 7-11 ó.
Szerda: 15-19 ó.
Csütörtök: 9-13 ó.
Péntek: 13-17 ó.

dr. Für Zoltán

Hétfő: 7-11 ó.
Kedd: 13-17 ó.
Szerda: 9-13 ó.
Csütörtök: 15-19 ó.
Péntek: 7-11 ó.

dr. Freisleben András

Hétfő: –
Kedd: 9-13 ó.
Szerda: 13-17 ó.
Csütörtök: –
Péntek: 15-19 ó.

dr. Hidas István

Hétfő: –
Kedd: 15-19 ó.
Szerda: 7-11 ó.
Csütörtök: –
Péntek: 7-11 ó.

dr. Tamás Ferenc

Hétfő: 9-13 ó.
15-19 ó.
Csütörtök: 7-11 ó.
13-17 ó.

dr. Selmei Gábor

Hétfő: 14³⁰-18³⁰ ó.
Kedd: 8³⁰-12³⁰ ó.
Szerda: 8³⁰-12³⁰ ó.
Csütörtök: 14³⁰-18³⁰ ó.
Péntek: 8³⁰-12³⁰ ó.

dr. Kelemen Ilona

Hétfő: 9-12 ó.
Kedd: 14-17 ó.
Szerda: 14-17 ó.
Csütörtök: 9-12 ó.
Péntek: 9-12 ó.

dr. Kemény Cecília

Hétfő: 15-18 ó.
Kedd: 10-13 ó.
Szerda: 9-12 ó.
Csütörtök: 15-18 ó.
Péntek: 14-17 ó.

A fenti orvosok (dr. Selmei Gábor kivételével) a rendelőintézetben fogadják a betegeket. (Pilisvörösvár, Fő út 188. Tel.: 330-422). Dr. Selmei Gábor rendelőjének címe: Pilisvörösvár, Fő út 69/a. Tel.: 330-298. Az összes megnevezett orvos az érvényes társadalombiztosítási igazolvány alapján térítésmentes ellátást nyújt az őket felkereső betegeknek.

Sürgős szükség, életveszély, balesetek alkalmával kit hívjunk segítségül?

- Pilisvörösvári Mentőállomás**
Fő út 130. Tel.: 330-188 vagy 04 –
ha az előbbi nem felel.
- Központi orvosi ügyelet**
Fő út 188. Tel.: 330-360
Hétköznap 19-7 ó., éjjel 12 órában.
Szo.-vas. 7-7 ó., a nap 24 órájában.
- Háziorvos, akit az átfedésekkel szervezett rendelési időknek köszönhetően éppen bent találunk a rendelőjében. (7-19 óráig.)**

**SENZÁCIÓS
KARÁCSONY!****FOTO
PORST**Pilisvörösvár,
Szabadság út 10.**AKTUÁLIS AJÁNLATAINK:**

KÉPTARTÓ: 99,- Ft-tól SONY KAZETTA 99,- Ft-tól

ELEM: 99,- Ft-tól ÖVTÁSKA: 99,- Ft

CARENA POWER ZOOM FÉNYKÉPEZŐGÉP:

~~13800,- Ft~~ 9990,- Ft**NYITVA: H.-P. 10-18. SZ. 9-13.****Szerszámüzlet B-93 BT.**

Vágó-, tisztító- és csiszolókorongok, minőségi és olcsóbb árfekvésű mechanikai kéziszerszámok, SKIL elektromos gépek, MUNGO rögzítéstechnika, mérőeszközök, kőművszerszámok, csavarok...

Nyitvatartási idő:

hétfőtől péntekig 8-17-ig

szombaton 8-13-ig

Fő út 109. Tel.: 06-60-347-682**ZONGORASZERVIZ**

hangolás, javítás, felújítás

HANGSZERKERESKEDÉSúj és használt hangszerek forgalmazása
vétel – eladás – bérlet

Marlok Endre
hangszerésmester
2085 Pilisvörösvár,
Szent Erzsébet u. 36.
Tf.: 06-26-331-623
06-20-438-048

Amigosoft[★] Computers

iroda- és számítástechnika

Pilisvörösvár, Fő út 119.

Tel.: 06-26-330-372, 06-30-405-390

Számítógépek vétele, eladása,
számítástechnikai kiegészítők,
NONSTOP számítógépszerviz,
számítástechnikai tanácsadás.

Számítógép-kezelői tanfolyam
indul december elején!

“SZEZÁM, TÁRULJ!”

(ALI BABA ÉS A NEGYVEN RABLÓ)

Az előző számban azt írtuk: a **mesebolt** szélesre tárja kapuit. Örömmel vettük, hogy mind többen látogattak el hozzánk. Ma – Szezám, tárulj! – egy új kapu nyílik, mögötte a **mesebolt** belső terme. Benne még több játék, mint ami a boltba eddig is befért. Sőt, középen **felállítottuk az óriás autópályát!** Míg novembert mutat a naptár, kedvére játszhat rajta minden kedves látogatónk gyereke. **A belépés díjtalan.** Aki nem hiszi, járjon utána! Szeretettel várjuk.

A mesebolt

is várja a Mikulást!

A **LEGO** bármely modellje polcra, vagy rendelésre **a listaár alatt.** A híres **GÖTZ BABÁK** téli modelljei, ruhák, csipkés babakocsik, The Lion King – **Az Oroszlánkirály** mese videokazetta és társasjáték! **TABU, FLIX, RIZIKÓ, a HASBRO „társasok”, KARATE HARCOSOK, PICTONARY, POCAHONTAS, BUCKAROO, KAPD EL A TOLVAJT!, JENGA.** **Plüss Mikulás-harisnya** az ablakba mackó- és rénszarvasfigurákkal. Gyerekeknek novemberi akció: **„Hozd be a hirdetést egy lufiért!”**

Várja Önt a **mesebolt**, a Pilisi-medence legnagyobb játékboltja!
Nyitva: keddtől péntekig 9-17, szombaton 8-13 óráig. Hétfő szünnap.

December 1-24-ig a hét minden napján nyitva tartunk!

Információs és rendelésvételező telefonunk : 06-20-352-670

Vörösvári Újság Berichswarer Zeitung

Pilisvörösvár Nagyközség Önkormányzatának közéleti havilapja

Felelős kiadó: Grószné Krupp Erzsébet / Szerkesztőbizottság: Dr. Fűr Zoltán, Müller János, Pótliné Herbai Ágnes

Felelős szerkesztő: Fogarasy Attila / Munkatárs: ifj. Mravinacz Péter

A szerkesztőség címe: Német Nemzetiségi Gimnázium és Külkereskedelmi Szakközépiskola

2085 Pilisvörösvár, Szabadság út 21. Tel.: 06-26-330-140

Nyomta: Péntes Károly, Solymár. Tel.: 06-60-347-023, 06-30-420-049 / Nyomdai előkészítés: Fogarasy Attila